

EDUCULT

Priručnik u pripremi i provedbi projekata financiranih iz EU i drugih međunarodnih izvora za sektor kulture i obrazovanja

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

**UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Ovaj priručnik rezultat je višegodišnjeg rada njegovih autorica u području pripreme i provedbe projekata u sektorima kulture i obrazovanja te iskustva u pružanju tehničke pomoći prijaviteljima prilikom pripreme i provedbe projekata.

Nastao je kao jedan od rezultata projekta EDUCULT-EDUKACIJSKI CENTAR ZA PRIPREMU I PROVEDBU PROJEKATA U OBRAZOVANJU I KULTURI, projekta s ciljem jačanja kapaciteta trgovačkog društva Educult za društveno-poduzetničko poslovanje kroz osposobljavanje zaposlenika za DP te aktivnosti pružanja usluga edukacije za zaposlenike obrazovnih i kulturnih organizacija te nezaposlene i nezavisne stručnjake. Projekt je sufinanciran sredstvima Europskog socijalnog fonda u iznosu od 871.922,83 kn (100% prihvatljivih troškova), u okviru Javnog poziva Jačanje poslovanja društvenih poduzetnika – faza I.

U okviru projekta smo održali niz edukativnih radionica diljem Republike Hrvatske; za jedinice lokalne samouprave, privatne i javne kulturne i obrazovne organizacije.

U pripremi projekta smo mapirali potencijalne korisnike edukacija u dvije skupine, koje su bile korisnici naših edukacija:

1. zaposlenici kulturnih i umjetničkih organizacija u RH:
 - b) Kultura: 200 kazališta, 441 umjetnička organizacija, 160 Muzeja i galerija, 8339 udruga u području kulture i umjetnosti;
 - c) Obrazovanje: 835 dječjih vrtića, 904 osnovne škole, 444 srednje škole, 106 umjetničkih škola, 134 visoka učilišta, 183 znanstvene ustanove, 5143 udruge u području obrazovanja, znanosti i istraživanja;
2. skupina potencijalnih korisnika su nezaposlene osobe s kvalifikacijama u društveno-humanističkim i ekonomskim zanimanjima

Vjerujemo kako će ovaj priručnik biti od pomoći svima koji djeluju u sektorima kulture i obrazovanja, bilo da se prvi puta odlučuju prijaviti neki projekt, samostalno ili u partnerstvu, bilo da već provode projekte.

*Križana Brkić,
direktorica Educult d.o.o.*

Mogućnosti financiranja EU-a za kulturne i kreativne industrije

Kreativna Europa

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 2,44 milijarde EUR

Vrsta aktivnosti: umjetnička i kulturna mobilnost i rezidencija; umjetničko stvaralaštvo; razvoj publike; razvoj poslovnih i upravljačkih vještina; razvoj kreativnih i tehničkih vještina; digitalizacija i novi poslovni modeli; internacionalizacija aktivnosti / pristup novim tržištima; umrežavanje i dijeljenje znanja;

razvoj proizvoda, usluga i infrastrukture; istraživanje, razvoj i inovacije

Kreativna Europa je vodeći program EU-a koji pruža posebnu potporu kulturnim i kreativnim sektorima. Nastoji razviti sve kulturne sektore u Europi i zaštititi zajedničku kulturnu baštinu Europe, posebice pružanjem različitih mogućnosti financiranja usmjerenih na zajedničko stvaranje, razvoj vještina, izgradnju mreže i platforme, razmjenu znanja i mobilnost te distribuciju i promociju sadržaja.

Program uključuje dva glavna potprograma, Kultura i MEDIA, a podržan je i međusektorskim potprogramom:

- Potprogram Kultura podržava projekte koji nastoje ojačati sposobnost sektora za transnacionalno djelovanje kroz zajedničko stvaranje, uspostavljanje mreža, platformi za nove umjetnike i podržavanje mobilnosti kulturnih i kreativnih stručnjaka, kao i cirkulaciju njihovih djela. Također ima za cilj stvoriti i angažirati publiku, s naglaskom na uključenost i raznolikost, te poticati inovativne poslovne modele i međusektorska prelijevanja.
- Potprogram MEDIA odnosi se na potrebe filmske i drugih audiovizualnih djelatnosti EU-a koje sve prolaze digitalnu transformaciju. Industrije uključuju dugometražne filmove, visokokvalitetne miniserije, dokumentarne filmove, videoigre i druge žanrove. MEDIA nudi financijsku potporu i pomoć u neformalnom osposobljavanju audiovizualnih profesionalaca, te u svim fazama proizvodnog ciklusa audiovizualnog rada: od razvoja preko produkcije do distribucije i promocije, uključujući pristup tržištima.
- Međusektorski potprogram promiče suradnju u okviru međunarodne politike i njezina razvoja te podržava uspostavu mreže deskova/kontaktiranih točaka programa

Kreativna Europa. Mrežu vode ravnopravni stručnjaci i obuhvaća nacionalne deskove programa Kreativna Europa koji pružaju pomoć u vezi s programom u svakoj zemlji. Također, podržava inovativne projekte u svim kreativnim sektorima i uvodi mjeru podrške neovisnom novinarstvu.

Tko se može prijaviti?

- Prijavitelji projekta moraju imati pravni nastan i biti službeno registrirani u državi koja sudjeluje u programu Kreativna Europa. Više informacija o zemljama koje ispunjavaju uvjete možete pronaći na poveznici: <https://ec.europa.eu/culture/resources/creative-europe-desks>.
- Pojedinci ne ispunjavaju uvjete, s iznimkom statusa samostalnih poduzetnika.
- Koordinirajuća organizacija mora biti zakonski uspostavljena najmanje dvije godine na dan roka za podnošenje prijave.
- Prijedloge za projekte suradnje mora podnijeti konzorcij s najmanje tri organizacije iz tri različite zemlje koje ispunjavaju uvjete; ili pet organizacija iz pet različitih prihvatljivih zemalja; ili deset organizacija iz deset različitih zemalja koje ispunjavaju uvjete.

<https://ec.europa.eu/culture/creative-europe>

Erasmus+

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 26,2 milijarde EUR

Vrsta aktivnosti: umjetnička i kulturna mobilnost i rezidencija; internacionalizacija aktivnosti / pristup novim tržištima; razvoj kreativnih i tehničkih vještina; digitalizacija i novi poslovni modeli; umrežavanje i dijeljenje znanja; istraživanje, razvoj i inovacije; razvoj poslovnih i upravljačkih vještina

Erasmus+ je vodeći program EU-a za obrazovanje. Obuhvaća i formalno i neformalno obrazovanje i obuku, a usredotočuje se i na mlade, sport i kulturu. Erasmus+ promiče cjeloživotno i uključivo učenje diljem Europe, čime doprinosi održivom rastu i inovacijama, društvenoj koheziji i aktivnom građanstvu EU-a. Pruža mogućnosti za mobilnost, partnerstva i politički dijalog kroz financiranje projekata, često jačajući međusektorsku suradnju s posebnim naglaskom na kreativnost.

Program je organiziran kroz tri ključne aktivnosti (KA) za pojedince i organizacije iz država članica EU-a, trećih zemalja povezanih s Programom i drugih zemalja partnera.

- KA1 usredotočuje se na projekte mobilnosti i virtualne razmjene koji promiču međukulturalni dijalog pojedinaca i stjecanje vještina, stavova i kompetencija (uključujući, ali ne ograničavajući se na jezične).
- KA2 veliki naglasak stavlja na organizacijsku suradnju i partnerstva razvojem mreža, kapaciteta i poticanjem internacionalizacije i inovacija, kao i strukovne i obrazovne izvrsnosti.
- KA3 pruža potporu političkoj suradnji na razini Europske unije, čime doprinosi razvoju novih politika, koje mogu potaknuti modernizaciju i reforme na razini Europske unije i sustava, u područjima obrazovanja, osposobljavanja mladih i sporta.

Postoji snažna veza između obrazovanja i kulture. Kroz program Erasmus+ škole, sveučilišta, knjižnice, muzeji, kulturni centri, među ostalim institucijama formalnog i neformalnog učenja, imaju priliku eksperimentirati s novim kreativnim pristupima. Erasmus+ ključ je za izgradnju kapaciteta, razvoj vještina, istraživanje i inovacije i u obrazovanju odraslih i u radu s mladima. Na primjer, prilike se mogu iskoristiti kroz praćenje poslova, obuku i razmjene. Erasmus+ također može doprinijeti povećanju mogućnosti za kulturnu i umjetničku mobilnost.

Tko se može prijaviti?

- Podnositelji zahtjeva za sve tri ključne aktivnosti moraju se nalaziti u državi članici EU-a ili trećoj zemlji koja je povezana s programom.
- Nacionalne agencije provode program Erasmus+ https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/contact/national-agencije_hr

https://ec.europa.eu/info/education/set-projects-education-and-training/erasmus-funding-programme_en#about-the-erasmus-funding-programme

Europske snage solidarnosti

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 1 milijarda EUR

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: obrazovna ustanova; privatni ili javni kulturni institut / zaklada; NVO, neprofitna i organizacija civilnog društva; socijalno poduzeće; privatna organizacija

Vrsta radnji: razvoj kreativnih i tehničkih vještina

Europske snage solidarnosti imaju za cilj poboljšati angažman mladih ljudi i organizacija u solidarnosti i volonterskih aktivnosti za jačanje **socijalne kohezije, solidarnosti, demokracije, europskog identiteta i aktivnoga građanstva**. Program podržava i pojedince i organizacije koje se žele uključiti u volonterski ili solidarni projekt.

Europske snage solidarnosti nastoje financirati volonterske aktivnosti koje nastoje promicati:

- socijalnu uključenost i raznolikost
- zaštitu okoliša, održivi razvoj i klimatsko djelovanje
- digitalnu transformaciju
- demokratsko sudjelovanje
- zdravstvenu prevenciju, promicanje i podršku.

Program Europskih snaga solidarnosti posebno je relevantan za obrazovne institucije, nevladine organizacije, kulturne ustanove i socijalna poduzeća zainteresirana za razvoj volonterskih i solidarnih projekata koji doprinose promicanju uključenosti i raznolikosti, demokratskom sudjelovanju, aktivnom građanstvu i europskom identitetu.

Program je otvoren za sve organizacije s pravnim nastanom u državi članici EU-a ili trećoj zemlji koja je povezana s Programom. Više informacija o nacionalnim agencijama i zemljama koje ispunjavaju uvjete: https://europa.eu/youth/solidarity/organisations/contact-national-agencies_en

Organizacije trebaju posjedovati valjanu oznaku kvalitete volontiranja ili Erasmus+ akreditaciju za volontiranje. Oznaka kvalitete jest proces koji potvrđuje da je organizacija sposobna i voljna provoditi visokokvalitetne aktivnosti solidarnosti u skladu s načelima, ciljevima i standardima kvalitete Europskih snaga solidarnosti.

Sastav volonterskih timova mora biti **međunarodni** i najmanje četvrtina volontera mora dolaziti iz druge zemlje osim one u kojoj se aktivnost odvija.

https://europa.eu/youth/solidarity_en

Obzor Europa

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 95,5 milijardi EUR

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: sve

***Vrsta aktivnosti:** istraživanje, razvoj i inovacije; digitalizacija i novi poslovni modeli; umrežavanje i dijeljenje znanja; internacionalizacija aktivnosti / pristup novim tržištima; razvoj kreativnih i tehničkih vještina; razvoj publike; umjetničko stvaralaštvo; razvoj proizvoda, usluga i infrastrukture*

Obzor Europa višegodišnji je program znanstvenog istraživanja i inovacija, nasljednik donedavnog programa Obzor 2020. i ranijih okvirnih programa za istraživanje i tehnološki razvoj. To je inicijativa čiji je cilj osiguravanje europskog vodstva u graničnim istraživanjima, borbi protiv klimatskih promjena, razvoju novih tehnologija i inovacija, postizanju ciljeva održivog razvoja UN-a te jačanju konkurentnosti i rasta EU-a.

Program olakšava suradnju i jača učinak istraživanja i inovacija u razvoju, potpori i provedbi politika EU-a uz suočavanje s globalnim izazovima. Podržava stvaranje i bolje širenje znanja i tehnologija. Otvara radna mjesta, u potpunosti uključuje talente EU-a, potiče gospodarski rast, promiče industrijsku konkurentnost i optimizira učinak ulaganja u okviru ojačanog **europskog istraživačkog prostora**

Programska struktura sadržava tri stupa:

- **Stup 1 – Izvrsna znanost.** Cilj je ove grane povećati globalnu znanstvenu konkurentnost EU-a. Podržava granične istraživačke projekte kroz Europsko istraživačko vijeće, financira stipendije za iskusne istraživače, mreže za doktorsku obuku i razmjene kroz akcije Marie Skłodowska-Curie.
- **Stup 2 – Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost.** Ovaj stup podržava istraživanja koja se odnose na društvene izazove te tehnološke i industrijske kapacitete putem klastera. Također uključuje Zajedničko istraživačko središte koje podržava kreatore politike EU-a i nacionalne neovisne znanstvene dokaze i tehničku podršku.
- **Stup 3 – Inovativna Europa.** Cilj je ovog dijela programa učiniti Europu predvodnicom u inovacijama koje razvijaju tržište putem Europskog vijeća za inovacije. Također pomaže u razvoju cjelokupnog inovacijskog krajolika EU-a kroz Europski institut za inovacije i tehnologiju, koji potiče integraciju trokuta znanja obrazovanja, istraživanja i inovacija.

Tko se može prijaviti?

Postoje različiti zahtjevi za prihvatljivost i pravila financiranja ovisno o tome je li vrsta aktivnosti Akcija istraživanja i inovacija (RIA), inovacijska akcija (IA) ili akcija koordinacije i podrške (CSA). Sudionici moraju biti legalno osnovane organizacije.

Više informacija o Klasteru 2 možete pronaći ovdje: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/cluster-2-kultura-kreativnost-i-inkluzivno-društvo_hr.

Postoji mreža nacionalnih kontaktnih točaka (u svakoj državi članici ili pridruženoj zemlji) za pružanje smjernica, praktičnih informacija i pomoći o svim aspektima sudjelovanja u Obzoru Europa. Više informacija možete pronaći ovdje: <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/support/ncp>

https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

Program Digitalna Europa

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 7,6 milijardi eura

Sektor: svi sektori

Vrsta organizacije: sve

Vrsta aktivnosti: digitalizacija i novi poslovni modeli

Program Digitalna Europa (DIGITAL) novi je EU program financiranja usmjeren na **dovođenje digitalne tehnologije do poduzeća, građana i javne uprave**. Osigurat će strateško financiranje kako bi se odgovorilo na mnoge izazove s kojima se danas suočavamo u pogledu digitalnih tehnologija i infrastrukture. Program ima za cilj ubrzati gospodarski oporavak i oblikovati digitalnu transformaciju europskog društva i gospodarstva, donoseći dobrobit svima, a posebno malim i srednjim poduzećima.

DIGITAL će podržati projekte u **pet ključnih područja kapaciteta:**

- Superračunalstvo
- umjetna inteligencija
- kibersigurnost

- napredne digitalne vještine
- uvođenje i dostupnost digitalnih tehnologija (uključujući preko čvorišta za digitalne inovacije).

Program Digitalna Europa će nadopuniti financiranje dostupno kroz druge programe EU-a, kao što su program Obzor Europa za istraživanje i inovacije i Instrument za povezivanje Europe za digitalnu infrastrukturu, Instrument za oporavak i otpornost i strukturni fondovi.

Tko se može prijaviti?

Pojedinosti o kriterijima prihvatljivosti i konkretnim pozivima bit će detaljno opisane u programima rada za 2021. – 2027. koji se trenutačno usvajaju. Provjerite sljedeće veze za ažuriranja: <https://ec.europa.eu/info/fundingtenders/opportunities/portal/screen/programmes/digital>

<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/digital-programme>

Instrument za povezivanje Europe

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 33,71 milijardi eura

Sektor: kulturna baština i muzeji

Vrsta organizacije: obrazovna ustanova; privatna ili javna kulturna zaklada / institut

Vrsta aktivnosti: istraživanje, razvoj i inovacije; razvoj kreativnih i tehničkih vještina; digitalizacija i novi poslovni modeli; umrežavanje i dijeljenje znanja

Instrument za povezivanje Europe (CEF) ima za cilj izgraditi, razviti, modernizirati i dovršiti transeuropske mreže u prometnom, energetsom i digitalnom sektoru. Da bi se **osnažio digitalnu transformaciju sektora kulturne baštine**, program CEF također podržava inicijativu **Europeana**. Zaklada Europeana daje bespovratna sredstva za projekte usmjerene na razvoj stručnosti, alata i politika za prihvaćanje digitalnih promjena i poticanje partnerstava koja potiču inovacije.

Sredstvima Instrumenta za povezivanje Europe mogu se podržati različiti sektori:

- **Promet:** promicanje međusobno povezanih i multimodalnih mreža u cilju razvoja i modernizacije željezničke, cestovne, unutarnje plovne i pomorske infrastrukture kao i osiguravanja sigurne mobilnosti.

- **Energija:** doprinos daljnjoj integraciji europskog energetskeg tržišta, poboljšanje interoperabilnosti energetskih mreža preko granica i sektora, olakšavanje dekarbonizacije i osiguranje sigurnosti opskrbe.
- **Digitalni:** doprinos razvoju infrastrukture za digitalno povezivanje u cijeloj Uniji.

Financijska potpora Europeane za istraživanje nastoji podržati stručnjake za kulturnu baštinu i istraživače na:

- rješavanje izazova i mogućnosti povezanih s ponovnom upotrebom **digitalne kulturne baštine u istraživanju**
- pomaganje u izgradnji **digitalnih sposobnosti stručnjaka za kulturnu baštinu** uključenih u međusektorske projekte
- **poticanje suradnju** između sektora kulturne baštine i istraživačkog sektora.

Tko se može prijaviti?

Program europskih istraživačkih potpora otvoren je za **institucije za kulturnu baštinu i/ili istraživačke institucije koje se** obuhvaćaju sveučilišta i zaklada.

Institucije se moraju nalaziti u jednoj od **država članica EU-a ili u Islandu, Norveškoj i Velikoj Britaniji.**

Više informacija o inicijativi Europeana potražite na: <https://pro.europeana.eu/>.

https://cinea.ec.europa.eu/connecting-europe-facility/about-connecting-europe-facility_en i <https://pro.europeana.eu/>

Novi europski Bauhaus (NEB)

Ukupne financije programa 2021. – 2027.: n/a

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta entiteta: svi

Vrsta aktivnosti: umrežavanje i dijeljenje znanja; istraživanje, razvoj i inovacije; razvoj proizvoda, usluga i infrastrukture; razvoj kreativnih i tehničkih vještina; financiranje izravnih troškova; financiranje za proširenje

va; financiranje za proširenje

Inicijativa Novi europski Bauhaus ima za cilj razviti kreativni i interdisciplinarni pokret koji povezuje europski zeleni plan sa svakodnevnim životom građana EU-a. To je plat-

forma za eksperimentiranje usmjerena ujedinjenju građana, stručnjaka, poduzeća i institucija kako bi zamislili i osmislili održivu, estetsku i uključivu budućnost.

Inicijativa je zajednički osmišljena izravnim uključivanjem građana, stručnjaka, poduzeća i institucija. Nakon faze zajedničkog dizajna pokrenuta je faza isporuke da bi se utvrdili i implementirali novi europski piloti Bauhausa. Završna faza širenja inicijative usredotočit će se na pojačavanje ideja i akcija koje su se pojavile i doseganje šire publike u Europi i šire. Inicijativa Novi europski Bauhaus usmjerena je na:

- pružanje financijske potpore inovativnim idejama i proizvodima **ad-hoc** pozivima za podnošenje prijedloga i kroz koordinirane programe
- mobiliziranje dizajnera, arhitekata, inženjera, znanstvenika, studenata i kreativnih umova u različitim disciplinama kako bi ponovno zamislili održivi život
- poboljšanje kvalitete životnog iskustva građana EU-a.

Tko se može prijaviti?

Povezano je uz konkretne pozive. Pozivi na podnošenje prijedloga koji podupiru postizanje ciljeva novog europskog Bauhausa nude se u različitim programima financiranja EU-a.

https://europa.eu/new-european-bauhaus/index_en

InvestEU

Ukupan proračun programa 2021. – 2027.: Ciljevi su fonda InvestEU mobilizirati više od 372 milijarde € javnih i privatnih ulaganja kroz jamstvo proračuna EU-a od 26,2 milijarde € koje podupire ulaganja provedbenih partnera kao što su grupacija Europske investicijske banke (EIB) i druge financijske institucije.

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: sve

Vrsta aktivnosti: istraživanje, razvoj i inovacije; razvoj proizvoda, usluga i infrastrukture, digitalizacija, i novi poslovni modeli; financiranje za povećanje; internacionalizacija aktivnosti/pristup novim tržištima; umrežavanje i dijeljenje znanja; financiranje izravnih troškova; razvoj kreativnih i tehničkih vještina.

Program **InvestEU** temelji se na Planu ulaganja za Europu i usmjeren je na dugoročno financiranje poduzeća i potporu politikama EU-a u oporavku od duboke ekonomske i

socijalne krize. Objedinjuje Europski fond za strateška ulaganja i 13 drugih financijskih instrumenata EU-a iz prethodnog razdoblja financiranja. Među tim instrumentima, s instrument jamstva za kulturne i kreativne sektore (CCS GF) nastaviti će se u okviru InvestEU-s, a novi financijski alati (vlasnički kapital) bit će razvijeni uzimajući CCS u obzir.

Instrument funkcionira na sljedeći način: **posrednik** koji se prijavljuje u EIB Grupu može uključivati **banke, fondove vlasničkog kapitala ili fondove rizičnog kapitala** koji posluju na osnovnoj razini. Tek nakon uspostave tog koraka **društvo ili organizacija** može imati koristi od ovog instrumenta tako što će kontaktirati s lokalnom bankom i predstaviti svoj projekt koji tada može aktivirati financiranje. U okviru ovog instrumenta nude se i **mikrokrediti** do 25 000 €. Društva i organizacije mogu imati koristi od mikrokredita, ali se prijaviti mogu i pojedinci kojima su potrebni mali zajmovi.

InvestEU Fond podržava sljedeće **četiri sastavnice politike**:

- održiva infrastruktura
- istraživanje, inovacije i digitalizacija
- mala i srednja poduzeća (MSP)
- društvena ulaganja i vještine.

Štoviše, **instrument jamstva za kulturne i kreativne sektore** (CCS GF) inicijativa je kojom upravlja Europski investicijski fond u ime Europske komisije. Koristi **mikropoduzećima i malim i srednjim poduzećima u kulturnim i kreativnim sektorima** koji se često suočavaju s poteškoćama u pristupu pristupačnom financiranju dugova za svoje projekte.

Tko se može prijaviti?

Nema poziva. Na podnositelju zahtjeva je da se obrati financijskim posrednicima, kao što su banke.

Popis financijskih posrednika za instrument jamstva za CCS: https://www.eif.org/what_we_do/guarantees/cultural_creative_sectors_guarantee_facility/ccs_signatures.pdf

Program jedinstvenog tržišta

Ukupni programski proračun 2021. – 2027: 4,2 milijarde EUR

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: privatne organizacije; društveno poduzeće

Vrsta aktivnosti: razvoj poslovnih i upravljačkih vještina; razvoj proizvoda, usluga i infrastrukture; razvoj publike; umrežavanje i dijeljenje znanja; internacionalizacija djelatnosti / pristup novim tržištima

Novi program jedinstvenog tržišta (SMP) okuplja šest prethodnih programa iz različitih područja politike, posebice bespovratnih sredstava i ugovora u sklopu COSME-a. Cilj programa jedinstvenog tržišta jest osigurati dobro funkcioniranje jedinstvenog tržišta za robe i usluge, osigurati visokokvalitetne statistike o svim politikama EU-a i koordinirati izgradnju kapaciteta za zajedničke akcije između Komisije i država članica.

Program objedinjuje mnoge aktivnosti pod jednim koherentnim kišobranom kako bi se smanjila preklapanja. Jedan dio nudi različite oblike podrške poduzećima, posebice malim i srednjim poduzećima. Cilj mu je povećati njihovu konkurentnost i održivost, posebno:

- olakšati pristup tržištima
- promicati poduzetništvo i stjecanje poduzetničkih vještina
- promicati modernizaciju industrije i rješavati globalne i društvene izazove.

Specifične vrste aktivnosti za potporu definirane su godišnjom odlukom o financiranju i više(godišnjim) dijelovima programa rada SMP-a.

Program uključuje različita područja intervencije, uključujući sigurnost hrane, zaštitu potrošača, konkurentnost, učinkovitost jedinstvenog tržišta, europsku statistiku i standarde. Prioritet „Konkurentnost malih i srednjih poduzeća” posebno je važan za kulturne i kreativne sektore. Stup MSP Programa jedinstvenog tržišta pružat će različite oblike potpore poduzećima, posebno malim i srednjim poduzećima, kako bi se potaknulo povoljno poslovno okruženje i poduzetnička kultura, olakšao pristup tržištima, smanjilo administrativno opterećenje, podržalo prihvaćanje inovacija te se bavilo globalnim i društvenim izazovima.

Program također podržava bolju provedbu prava EU-a i promiče konkurentnost malih i srednjih poduzeća, također kroz sljedeće inicijative:

- **Europska poduzetnička mreža:** regionalna mreža koja funkcionira kao jedinstveno mjesto za poboljšanje konkurentnosti MSP-a i pružanje poslovne podrške i savjetodavnih usluga malim i srednjim poduzećima koji žele istražiti mogućnosti unutarnjeg tržišta
- **Erasmus za mlade poduzetnike:** program prekogranične razmjene koji novim ili budućim poduzetnicima daje priliku da uče od iskusnih poduzetnika koji vode mala poduzeća u drugim zemljama
- **Zajedničke inicijative za klastere:** nova generacija radnji koje uključuju industrijske klastere – grupe specijaliziranih, često malih i srednjih, poduzeća i drugih povezanih subjekata podrške koji blisko surađuju na zajedničkoj lokaciji

Tko se može prijaviti?

- Program je otvoren za **sve legalno osnovane organizacije** koje su osnovane u skladu s pravom Unije ili bilo koju međunarodnu organizaciju, kao i za organizacije koje su legalno osnovane u trećoj zemlji koja je povezana s Programom (tj. članice EFTA-e, zemlje kandidatkinje i potencijalne kandidatkinje, zemlje obuhvaćene europskom susjedskom politikom)
- Program je također otvoren za **nove poduzetnike** koji čvrsto planiraju pokrenuti posao, na temelju održivog poslovnog plana, kao i za nove poduzetnike s manje od 3 godine ukupnog poduzetničkog iskustva

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/single-market-programme_en

Program za okoliš i djelovanje u području klime (LIFE)

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 5,4 milijarde EUR

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: sve

Vrsta aktivnosti: istraživanje, razvoj i inovacije; razvoj proizvoda, usluga i infrastrukture; umrežavanje i dijeljenje znanja

Program LIFE jedini je instrument financiranja EU-a posebno posvećen pitanjima okoliša i klimatskim akcijama. Program ima za cilj pridonijeti provedbi, ažuriranju i razvoju politike i zakonodavstva EU-a o okolišu i klimi. Program je od 1992. godine sufinancirao više od pet tisuća projekata.

Novi program LIFE pokrivat će sljedeća područja:

- **Priroda i biološka raznolikost:** ovaj će potprogram imati za cilj zaštititi i obnoviti europsku prirodu te zaustaviti i preokrenuti gubitak biološke raznolikosti. Nastavit će financirati projekte očuvanja prirode, posebno u područjima biološke raznolikosti, staništa i vrsta.
- **Kružno gospodarstvo i kvaliteta života:** ovaj potprogram ima za cilj olakšati prijelaz prema održivom, kružnom, netoksičnom, energetski učinkovitom i klimatski otpornom gospodarstvu te zaštititi, obnoviti i poboljšati kvalitetu okoliša. Potprogram uglavnom daje bespovratna sredstva za djelovanja za projekte koji implementiraju inovativna rješenja u tim područjima kroz tzv. Standardne projekte djelovanja (SAP).
- **Ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama:** pruža potporu za pilot, demonstracije i projekte koji doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova, provedbi i razvoju politike i zakonodavstva EU-a, najboljih praksi i rješenja. LIFE osigurava bespovratna sredstva za djelovanja za projekte informiranja, podizanja svijesti i širenja u vezi s klimatskim pitanjima.
- **Tranzicija čiste energije:** ovaj potprogram nastavlja podržavati provedbu politika EU-a u području održive energije, posebno europskog zelenog plana, energetske unije (ciljevi energije i klime za 2030.) i strategije Europske unije o dugoročnoj dekarbonizaciji do 2050.

Tko se može prijaviti?

Bilo koja javna ili privatna pravna organizacija registrirana u EU-u može podnijeti prijedlog u okviru programa LIFE.

https://cinea.ec.europa.eu/life/life-calls-proposals_en#ecl-inpage-1380

Kohezijski fond (CF) i Europski fond za regionalni razvoj (ERDF) (uključujući Interreg)

Ukupni programski proračun 2021. – 2027: 63,4 milijarde EUR za CF i 226 milijardi EUR za ERDF (uključujući 9 milijardi EUR za program Interreg)

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: sve

Poziv za dostavu projekata za lokalna / regionalna / nacionalna / transnacionalna / prekogranična tijela prilagođen njihovim specifičnim potrebama, provjerite internetsku stranicu svojeg upravljačkog tijela za relevantne mogućnosti prilagođene vašim potrebama u okviru CF-a i ERDF-a: [https:// ec.europa.eu/regional_policy/en/atlas/managing-authorities/](https://ec.europa.eu/regional_policy/en/atlas/managing-authorities/).

Za aktivnosti prekogranične/transnacionalne suradnje relevantne informacije i mogućnosti provjerite na internetskoj stranici Interrega: <https://interreg.eu/>

Više o programu

Kohezijski fond: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/cohesion-fund-cf_en

Europski fond za regionalni razvoj: https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/european-regional-development-fund-erdf_en

Interreg Europe: <https://www.interregeurope.eu/about-us/what-is-interreg-europe/>

Kohezijski fond i Europski fond za regionalni razvoj: https://ec.europa.eu/regional_policy/en/atlas/managing-authorities/

Interreg Europe: <https://www.interregeurope.eu/in-my-country/>

Kohezijski fond jedan je od fondova preko kojih se provodi kohezijska politika EU-a, namijenjena državama članicama čiji je bruto nacionalni dohodak (BND) po stanovniku manji od 90 % prosjeka EU-a i koji podržava projekte u području TEN-T-a i okoliša. ERDF je također dio kohezijske politike EU-a i ima za cilj jačanje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije u Europskoj uniji ispravljanjem neravnoteža između njezinih regija, podržavanjem gospodarskog oporavka, otvaranja radnih mjesta, konkurentnošću, inovacijama i održivošću. Ispunjava političke prioritete Unije, posebno zelenu i digitalnu tranziciju. U sklopu ERDF-a program Interreg podržava prekograničnu (Interreg A i IPA), transnacionalnu (Interreg B) i međuregionalnu (Interreg C) suradnju.

Budući da se ERDF/CF-om pretežno upravlja podijeljeno, upravljačkim tijelima i zemljama sudionicama povjerene su dodjela sredstava i uspostava sustava upravljanja i kontrole da bi se osigurala provedba fonda na temelju dogovorenih programa (koji se također razvijaju i provode pristupom upravljanja na više razina, u skladu s načelom partnerstva).

U razdoblju 2021. – 2027. fondovi će dati prednost ulaganjima usmjerenima na to da Europa i njezine regije postanu pametnije i konkurentnije, zelenije i niskougljične, povezanije, društvenije i inkluzivnije te bliže građanima, stoga će se preklapati s prioritetima i potrebama kulturnih i kreativnih sektora te njihovih ključnih igrača. Kohezijski fond uglavnom financira aktivnosti u području okoliša (uključujući ulaganja vezana uz održivi razvoj i energiju koja predstavlja dobrobit za okoliš, s posebnim naglaskom na obnovljivu energiju) i transeuropske mreže u području prometne infrastrukture.

Većina sredstava ERDF-a (između 55 % i 85 %) bit će dodijeljena aktivnostima koje pridonose pametnom rastu i tranziciji prema zelenijoj, ugljično neutralnoj ekonomiji. Nadalje, najmanje 8 % sredstava ERDF-a izdvaja se za održivi urbani razvoj, kroz „integrirane mjere” kojima upravljaju gradovi kako bi se smanjili gospodarski, ekološki i socijalni problemi u urbanim područjima. U okviru programa Interreg ERDF može podržati javna tijela, upravljačka tijela, agencije, istraživačke institute, tematske i neprofitne organizacije kroz projekte međuregionalne suradnje i platforme za učenje o politici.

Tko se može prijaviti?

ERDF i CF podliježu **Uredbi o zajedničkim odredbama**, dakle istim pravilima u pogledu programiranja, upravljanja i praćenja ERDF-a, CF-a i šest drugih fondova za zajedničko upravljanje (tj. Europski socijalni fond+, Fond za pravednu tranziciju, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo, Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za upravljanje granicama i vizu)

Konkretnije regulatorne odredbe navedene su u **Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu** te **uredbama o europskoj teritorijalnoj suradnji**: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R1058> i <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R1059>

- **Sve regije EU-** a ispunjavaju uvjete za ERDF. Za Interreg organizacije moraju imati sjedište u jednoj od 27 država članica EU-a (uključujući njihova otočna i najudaljenija područja) ili zemlji sudionici.
- U razdoblju 2021. – 2027. Kohezijski fond odnosi se na Bugarsku, Češku, Estoniju, Grčku, Hrvatsku, Cipar, Latviju, Litvu, Mađarsku, Maltu, Poljsku, Portugal, Rumunjsku, Slovačku i Sloveniju.

- ERDF i CF se provode pod zajedničkim upravljanjem. Osim toga, postoji i poseban instrument ERDF-a pod izravnim upravljanjem, međuregionalna ulaganja u inovacije (I3) https://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/themes/research-innovation/i3/. Za provedbu pojedinačnih programa ERDF-a **odgovarajuća tijela upravljanja objavljuju pozive za projekte prilagođene specifičnim potrebama**. Dodatne pojedinosti potražite na internetskoj stranici svojeg **upravljačkog tijela**:
- https://ec.europa.eu/regional_policy/en/atlas/managing-authorities/ I
- <https://www.interregurope.eu/in-my-country/>

Fond za pravednu tranziciju (JTF)

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 19,3 milijarde EUR

Sektor: svi sektori

Vrsta organizacije: sve

Vrsta aktivnosti: istraživanje, razvoj i inovacije; razvoj proizvodna, usluga i infrastrukture; razvoj kreativnih i tehničkih vještina; digitalizacija i novi poslovni modeli

Fond za pravednu tranziciju (JTF) novi je financijski instrument u okviru kohezijske politike te prvi stup **mehanizma za pravednu tranziciju** (JTM). Cilj mu je pružiti potporu područjima koja se suočavaju s ozbiljnim socioekonomskim izazovima koji proizlaze iz **prijelaza na klimatsku neutralnost**. JTF može olakšati provedbu europskog zelenog plana, čiji je cilj učiniti EU klimatski neutralnim do 2050. Njegovi su glavni ciljevi ublažiti učinak tranzicije financiranjem diverzifikacije i modernizacije lokalnoga gospodarstva te ublažavanjem negativnih posljedica reperkusije na zapošljavanje.

Kako bi postigao svoj cilj, JTF može podržati:

- ulaganja u mala i srednja poduzeća, uključujući mikropoduzeća i start-upove
- stvaranje novih poduzeća, uključujući poslovne inkubatore
- istraživanje i inovacije
- ulaganja u regeneraciju i dekontaminaciju neiskorištenih nekretnina, obnovu zemljišta i uključujući, prema potrebi, zelenu infrastrukturu i projekte prenamjene
- ulaganja u digitalizaciju, digitalne inovacije i digitalnu povezanost
- čistu energiju

- usavršavanje i prekvalifikaciju radnika
- pomoć pri traženju posla
- prenamjenu postojećih postrojenja koja intenzivno upotrebljavaju ugljik

Iako navedeno predstavlja opći pristup mogućnostima financiranja u okviru JTF-a, važno je spomenuti da države članice i relevantna regionalna tijela trebaju dodatno specificirati svoje potrebe i područja aktivnosti u svojim planovima pravedne teritorijalne tranzicije.

Tko se može prijaviti?

Da bi se prijavile za sredstva iz JTF-a, zemlje EU-a pripremaju svoje teritorijalne planove za pravednu tranziciju (TJTP) u kojima se identificiraju prihvatljiva područja za koja se očekuje da će nanjih najnegativnije utjecati zelena tranzicija.

U TJTP-ovima zemlje EU-a morat će identificirati teritorije i sektore koji ispunjavaju uvjete za financiranje u okviru Fonda za pravednu tranziciju.

<https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal/actions-being-taken-eu/just-transition-mechanism/just-transition-funding>

Europski socijalni fond+ (ESF+)

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 99,26 milijardi EUR

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: sve

Vrsta radnji: prema podijeljenom upravljanju, upravljačko tijelo ESF+ u svakoj državi članici ili regiji EU-a odgovorno je za stavljanje ESF+ na raspolaganje korisnicima na temelju specifičnih potreba svakog teritorija.

fičnih potreba svakog teritorija.

Europski socijalni fond Plus (ESF+) glavni je financijski instrument EU-a za potporu **zapošljavanju, socijalnoj uključenosti, obrazovanju i osposobljavanju**. ESF+ za 2021. – 2027. pomoći će državama članicama u rješavanju socioekonomskih posljedica izbijanja pandemije uzrokovane bolesti COVID-19, poticati kvalificiranu i otpornu radnu snagu koja je spremna za prijelaz na zeleno i digitalno gospodarstvo, postići visoke razine zaposlenosti i pravednu socijalnu zaštitu.

Razina financiranja fonda ESF+ i vrste projekata koji se financiraju razlikuju se od jedne regije i države članice do druge ovisno o njihovim posebnim potrebama ulaganja i

relativnoj gospodarskoj konkurentnosti. U razdoblju 2021. – 2027. državama članicama i lokalnim vlastima bit će dostupno 98,7 milijardi € pod zajedničkim upravljanjem za financiranje provedbe načela Europskog stupa za socijalna prava kroz aktivnosti u području zapošljavanja, obrazovanja i vještina te socijalne uključenosti.

Tko se može prijaviti?

ESF+ podliježe Uredbi o zajedničkim odredbama, dakle istim pravilima u smislu programiranja, upravljanja, provedbe i praćenja kao i drugi strukturni fondovi (tj. ERDF, Kohezijski fond, Fond za pravednu tranziciju itd.).

ESF+ se uglavnom ostvaruje pod podijeljenim upravljanjem, a **upravljajuća tijela organiziraju pozive za projekte** prilagođene svojim specifičnim potrebama.

https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/european-social-fund_en

Europski instrument za privremenu potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE)

Ukupni programski proračun: 100 milijardi EUR

Program SURE je instrument za privremeno financiranje za potporu državama članicama koje trebju mobilizirati znatna financijska sredstva za borbu protiv negativnih ekonomskih i socijalnih učinaka izbijanja pandemije koronavirusa na njihovu teritoriju.

SURE pruža financijsku pomoć u obliku zajmova pogođenim državama članicama za rješavanje naglih povećanja javnih izdataka za očuvanje zaposlenosti. Konkretno, ti zajmovi nastoje podržati države članice da pokriju troškove koji su izravno povezani sa stvaranjem ili proširenjem nacionalnih programa za skraćeno radno vrijeme i druge slične mjere koje su uveli za samozaposlene kao odgovor na trenutačnu krizu. Od svibnja 2021. EU je osigurao gotovo 90 milijardi EUR naizmjeničnih zajmova za 19 država članica koje su primile cijeli ili dio traženog iznosa.

Tko se može prijaviti?

Financijski instrument je privremene prirode jer su njegovo trajanje i opseg ograničeni na rješavanje **posljedica pandemije koronavirusa**.

Instrument može financirati **programe skraćenog radnog vremena** država članica i druge slične mjere, pomažući u zaštiti radnih mjesta.

Države članice koje mogu imati koristi od ovog privremenog financiranja instrumenta jesu: Belgija, Bugarska, Cipar, Češka, Estonija, Grčka, Hrvatska, Irska, Italija, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija i Španjolska

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/financial-assistance-eu/funding-mechanisms-and-facilities/sure_en

Mehanizam za oporavak i otpornost (RRF)

Ukupni programski proračun 2021.-2027.: 723,8 milijardi EUR

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: sve

Vrsta aktivnosti: razvoj poslovnih i upravljačkih vještina; financiranje za povećanje; financiranje izravnih troškova; razvoj kreativnih i tehničkih vještina; istraživanje, razvoj i inovacije; razvoj proizvoda, usluga i infrastrukture; digitalizacija i novi poslovni modeli; razvoj publike; umrežavanje i dijeljenje znanja; internacionalizacija djelatnosti / pristup novim tržištima

Instrument za oporavak i otpornost ključna je komponenta NextGenerationEU, privremenog paketa oporavka Europske unije za potporu državama članicama pogođenima pandemijom uzrokovanom bolešću COVID-19. Instrument nastoji teritorijalno promicati socioekonomsku koheziju, ublažiti negativan utjecaj pandemije uzrokovane bolešću COVID-19 i pripremiti države članice da u potpunosti iskoriste mogućnosti koje nude digitalna i zelena tranzicija.

Financijska potpora koju pruža instrument za oporavak i otpornost iznosi 672,5 milijardi EUR. Taj se iznos sastoji od zajmova (385,8 milijardi EUR) i bespovratnih sredstava (338 milijardi EUR), s posebnom raspodjelom definiranom za svaku državu članicu. Kako bi koristile potporu Instrumenta, države članice moraju predati svoje nacionalne planove oporavka i otpornosti Europskoj komisiji. Svaki plan utvrđuje reforme i ulaganja koja će se provesti do kraja 2026.

Planovi koje su usvojile države članice doprinose:

- održivosti okoliša
- produktivnosti
- poštenju
- makroekonomskoj stabilnosti.

Postoji sedam komponenti reformi i ulaganja: povećanje; uključenje; prekvalifikacija i usavršavanje; digitalna povezanost; javna uprava; val obnove; čista, pametna i poštena urbana mobilnost.

Tko se može prijaviti?

Država članica mora predati svoj **plan oporavka i otpornosti** Europskoj komisiji. Opseg potencijalne podrške kulturnim i kreativnim sektorima individualno definira svaka država.

Planovi detaljno navode kako će se države članice nositi s **izazovima identificiranim u europskom semestru** i kako će ta sredstva biti dostupna na nacionalnoj razini, uključujući kulturne i kreativne sektore.

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/recovery-coronavirus/recovery-and-resilience-facility_en

Program Građani, jednakost, prava i vrijednosti

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 1,68 milijardi EUR

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: Sve

Vrsta aktivnosti: istraživanje, razvoj i inovacije; razvoj proizvoda, usluga i infrastrukture; umrežavanje i dijeljenje znanja; digitalizacija i novi poslovni modeli; razvoj kreativnih i tehničkih vještina

Program Građani, jednakost, prava i vrijednosti (CERV) novi je instrument financiranja EU-a nastao spajanjem dvaju prethodnih programa financiranja: Europe za građane i Programa za prava, jednakosti i državljanstvo. Program je usmjeren na: promicanje i zaštitu vrijednosti EU-a; promicanje prava, nediskriminacije i jednakosti; promicanje angažiranja i sudjelovanja građana u demokratskom životu EU-a, kao i podizanje svijesti o njihovoj zajedničkoj europskoj povijesti; te sprječavanje i suzbijanje rodno uvjetovanog nasilja i nasilja nad djecom.

Kako bi se postigli ti specifični ciljevi, program ima četiri potpodručja sa specifičnim ciljevima:

- **Potprogram Vrijednosti Unije:** ovaj dio financira projekte koji pridonose njegovanju i održavanju ravnopravnog, otvorenog, pluralističkog, uključivog i demokratskog društva utemeljenog na pravima. Preko sustava posrednika Europska komisija fi-

nancira uglavnom male i lokalne organizacije kao dio ovog dijela, koji se odnosi na promicanje i zaštitu vladavine prava, temeljnih prava i demokracije.

- **Potprogram Jednakost, prava i rodna ravnopravnost:** ovaj potprogram podržava akcije za promicanje ravnopravnosti, borbu protiv diskriminacije i poboljšanje odgovora na rasizam i ksenofobiju u obliku govora mržnje i zločina iz mržnje i na mreži i izvan njea. Također se bavi ranjivostima određenih skupina i zajednica koje su posebno pogođene diskriminacijom, kao što su Romi, židovi, muslimani, migranti, osobe druge boje kože i osobe afričkog podrijetla.
- **Potprogram Angažiranje i sudjelovanje građana:** podržava radnju da bi se čuli glasovi ljudi, da bi se povećala uključenost i demokratsko sudjelovanje, da bi se potaknula izgradnja demokratskog EU-a podupiranjem aktivnosti organizacija civilnog društva i drugih relevantnih organizacija koje djeluju u promicanju prava i vrijednosti na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Na području potprograma Europskog sjećanja podržava projekte kojima se obilježavaju događaji koji su definirali modernu europsku povijest, uključujući i uzroke i posljedice autoritarnih i totalitarnih režima kao što su obrazovanje i istraživanja o zločinima poput holokausta.
- **Potprogram Daphne:** ovim će se potprogramom financirati aktivnosti koje se temelje na prevenciji i borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja i nasilja nad djecom, uključujući nasilje na internetu.

Tko se može prijaviti?

Kandidati moraju uključiti partnerstvo najmanje dviju organizacija.

Partnerstva moraju uključivati različite vrste organizacija (lokalne vlasti, organizacije civilnog društva, istraživački i arhivski instituti, kulturne organizacije, memorijalna mjesta i mjesta učenja itd.).

Partnerstva trebaju razvijati različite vrste aktivnosti (aktivnosti obuke, publikacije, internetski alati, istraživanje, neformalno obrazovanje, javne rasprave, izložbe, prikupljanje i digitalizacija svjedočanstava, inovativne i kreativne akcije itd.).

Partnerstva moraju uključivati ljude iz različitih ciljnih skupina.

Aktivnosti se moraju odvijati u nekoj od prihvatljivih zemalja: državama članicama EU-a, uključujući prekomorske zemlje i teritorije i navedene zemlje EGP-a.

https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/performance-and-reporting/programmes-performance/citizens-equality-rights-and-values-programme-performance_en

Fond za azil, migracije i integraciju (AMIF)

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 9,9 milijardi EUR

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: sve

Vrsta aktivnosti: istraživanje, razvoj i inovacije; razvoj proizvodstva, usluga i infrastrukture

Fond za azil, migracije i integraciju AMIF je program nasljednik Fonda za azil, migracije i integraciju (AMIF) koji je bio uspostavljen u razdoblju 2014. – 2020. AMIF je posebno usmjeren na mjere rane integracije, s mogućnošću veće stope sufinanciranja od standardne za lokalne i regionalne vlasti te civilno društvo.

Novi program pretežno se fokusira na rane faze integracije, a njegovi su opći ciljevi sljedeći:

- razvoj i poticanje Zajedničkog europskog sustava azila, uključujući njegovu vanjsku dimenziju
- potpora legalnoj migraciji u države članice i olakšavanje integracije državljana trećih zemalja
- smanjenje nezakonite migracije i poboljšanje učinkovitosti povratka i ponovnog prijma u trećim zemljama
- jačanje solidarnosti i pravedne podjele odgovornosti među državama članicama.

AMIF se provodi pod zajedničkim izravnim ili neizravnim upravljanjem. Najveći dio sredstava (63,5 % od ukupnog proračuna) treba rasporediti na programe država članica pod zajedničkim upravljanjem. Preostali dio (36,5 % od ukupnog proračuna) dodjeljuje se tematskom instrumentu koji će se koristiti za određene radnje (implementiraju ga države članice nacionalno ili transnacionalno), radnje Unije (izravno/neizravno upravljanje), hitne pomoći (zajedničko izravno ili neizravno upravljanje), transfere korisnika i podnositelja zahtjeva za međunarodnu zaštitu i preseljenje (podijeljeno upravljanje) i Europske migracijske mreže (direktna upravljanja).

Tko se može prijaviti?

Pravne organizacije osnovane u državi članici koja sudjeluje u AMIF-u (sve države članice EU-a osim Danske), prekomorska zemlja ili teritorij mogu sudjelovati u pozivima za dostavu prijedloga.

Pravne organizacije osnovane u trećim zemljama pridruženima AMIF-u mogu sudjelovati u pozivima za dostavu prijedloga.

Međunarodne organizacije također mogu biti osnovane izvan država članica koje sudjeluju u AMIF-u.

Pravne organizacije (osim međunarodnih organizacija) osnovane u trećim zemljama mogu sudjelovati u pozivu za dostavu prijedloga: (1) samo kao dio konzorcija sastavljenog od najmanje dviju neovisnih organizacija, od kojih je barem jedna osnovana u državi članici; (2) samo za treće zemlje koje su relevantne za poziv za dostavu prijedloga. Te će zemlje biti dodatno navedene u pozivima za dostavu prijedloga, ako je primjenjivo.

https://ec.europa.eu/home-affairs/funding/asylum-migration-and-integration-funds/asylum-migration-and-integration-fund-2021-2027_en

Zajednička poljoprivredna politika

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 408 milijardi EUR

Sektor: Svi kulturni sektori

Tip organizacije: privatne organizacije; NVO, neprofitne i organizacije civilnog društva; Privatna ili javna kulturna zaklada / institut; Javni servis; Socijalna poduzeća

Vrsta aktivnosti: razvoj proizvoda, usluga i infrastrukture

Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) podržava poljoprivredu i poljoprivrednike kroz potporu dohotku, tržišne mjere i ruralni razvoj. Ruralni razvoj, drugi stup ZPP-a, posebno jača socioekonomsku, sociokulturnu i ekološku održivost ruralnih područja i snažno utječe na široki kulturni sektor. Ruralni razvoj usredotočuje se na poticanje razmjene znanja; povećanje konkurentnosti; promicanje organizacije prehrambenog lanca; poticanje prijelaza na ekonomiju otpornu na klimatske promjene; očuvanje ekosustava i podržavanje društveno-ekonomskog uključivanja i razvoja.

Program olakšava ulaganja u ruralnu infrastrukturu, uključujući kulturnu. Na primjer, pomaže u obnovi i zaštiti kulturne baštine kao što je proizvodnja lokalnih prehrambenih proizvoda (s oznakama zemljopisnog podrijetla i metodama lokalne proizvodnje, također kao dio naše kulturne baštine), povijesnih kulturnih znamenitosti, čime se promiču kulturne aktivnosti, usluge i ruralni turizam. Zauzvrat, ova ulaganja pomažu

ruralnim područjima da zadrže svoju privlačnost i pomažu u ograničavanju nedostatka vještina, odljeva mladih i produbljivanja teritorijalnih neravnoteža. Program „Leader”, na koji mora otići najmanje 5 % sredstava, podržava pristupe odozdo prema gore u kojima lokalne akcijske grupe (LAG) vode lokalni razvoj.

Tko se može prijaviti?

Programi ruralnog razvoja (RDP-ovi) sufinanciraju se iz nacionalnih proračuna i mogu se pripremati na nacionalnoj ili regionalnoj osnovi.

Od 2022. postojat će plan tranzicije koji primjenjuje trenutačna pravila u pogledu ciljeva, instrumenata i procedura. Uredba se neće mijenjati sljedeće dvije godine, do 2023., jer su pregovori još u tijeku. Zemlje EU-a imaju zadatak provesti svoje nacionalne i regionalne programe ruralnog razvoja.

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/key-policies/common-agricultural-policy/rural-development/country_en

Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPR)

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 6,1 milijardi EUR

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: sve vrste organizacija

Vrsta aktivnosti: Potrebe se identificiraju lokalno preko lokalnih akcijskih grupa za ribarstvo (FLAG). Ovdje provjerite relevantnu ZASTAVU na svojem teritoriju: https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/cms/farnet2/on-the-ground/flag-factsheets-list_en.

EFPR podržava zajedničku ribarstvenu politiku EU-a (ZRP), pomorsku politiku EU-a i program EU-a za međunarodno upravljanje oceanima. Pruža potporu razvoju inovativnih projekata koji osiguravaju da se vođeni i morski resursi koriste održivo. Također pomaže u postizanju UN-ova Cilja održivog razvoja 14 („Očuvati i održivo koristiti oceane, mora i morske resurse”) kojemu je EU predan. Nadalje, EFPR pomaže u ispunjavanju ciljeva europskog zelenog plana.

EFPR podupire inovativne projekte koji pridonose održivom iskorištavanju i upravljanju vodenim i morskim resursima. Program se fokusira na četiri prioriteta:

- poticanje održivog ribarstva i očuvanje morskih bioloških resursa
- doprinos sigurnosti hrane u Uniji kroz konkurentnu i održivu akvakulturu i tržišta

- omogućavanje rasta održivog plavog gospodarstva i poticanje prosperitetnih obalnih zajednica
- jačanje međunarodnog upravljanja oceanima i omogućavanje sigurnih, sigurnih, čistih i održivo upravljanih mora i oceana.

U okviru FARNET-a (Mreža za područja ribarstva) i inicijativa lokalnog razvoja pod vodstvom zajednice (CLLD) postoji pristup odozdo prema gore koji okuplja lokalne stanovnike kako bi odlučili kako žele poboljšati svoje područje. Oni to čine uspostavljanjem partnerstava civilnog društva, poduzeća i javnih tijela, pod nazivom lokalne akcijske grupe u ribarstvu (FLAG).

Tko se može prijaviti?

EFPR podliježe Uredbi o zajedničkim odredbama, dakle jednakim pravilima u pogledu programiranja, upravljanja i praćenja drugih strukturnih fondova (npr. EFRR, ESF+, Kohezijski fond, Fond za pravednu tranziciju itd.).

EFPR se provodi pod zajedničkim i izravnim upravljanjem, što znači da pozive mogu upućivati i lokalne vlasti i relevantno tijelo Europske komisije, odnosno Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA).

<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/cms/farnet2/>

Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju

Ukupni programski proračun 2021. – 2027.: 79,5 milijardi EUR

Sektor: sve kulturne djelatnosti

Vrsta organizacije: NVO, neprofitne i organizacije civilnog društva; socijalno poduzeće; privatni ili javni kulturni institut/zaklada

Vrsta aktivnosti: umrežavanje i dijeljenje znanja; umjetnička i kulturna mobilnost i boravak; razvoj publike; internacionalizacija djelatnosti / pristup novim tržištima

Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) glavni je instrument vanjskog djelovanja koji obuhvaća suradnju EU-a sa svim partnerskim zemljama, osim s pretprijetnim zemljama i prekomorskim zemljama i teritorijima. Ovaj instrument, koji kombinira niz instrumenata iz okvira prethodnog Višegodišnjeg financijskog okvira, glavni je alat EU-a za doprinos iskorjenjivanju siromaštva i promicanju održivog

razvoja, prosperiteta, mira, ljudi i partnerstava. Instrument također pokriva suradnju na polju ljudskih prava i demokracije, mira i stabilnosti, kao i druge globalne izazove. Sredstva iz ovog instrumenta također će se koristiti za financiranje aktivnosti povezanih s mobilnošću u svrhu učenja u treće zemlje, iz trećih zemalja ili među trećim zemljama u okviru programa Erasmus+.

Tematski programi kojima se instrument bavi jesu:

- ljudska prava i demokracija
- organizacije civilnog društva
- mir, stabilnost i prevencija sukoba
- globalni izazovi

Tko se može prijaviti?

- Instrument **nije zemljopisno ograničen**.
- Različiti dionici iz država članica i izvan Unije mogu imati pristup njegovim fondovima i/ili postati partneri za njihovu provedbu.
- Organizacije iz zemalja i teritorija u razvoju, koje su glavni korisnici ovog programa, imaju pravo na financiranje iz Unije.

<https://ec.europa.eu/international-partnerships/global-europe>

ACP-EU Culture

Ukupni programski proračun 2019. – 2024.: 40 milijuna EUR

Sektor: svi kulturni sektori

Vrsta organizacije: sve

Vrsta aktivnosti: internacionalizacija aktivnosti / pristup novim tržištima; razvoj kreativnih i tehničkih vještina; umrežavanje i dijeljenje znanja; umjetničko stvaranje

Programom „ACP-EU prema održiv kulturne industrije”, ACP-EU CULTURE, upravlja Organizacija afričkih, karipskih i pacifičkih država (OACPS), a financira ga Europske unija. Cilj mu je potaknuti potencijal kulturnog i kreativnog sektora i njegov doprinos društvenom i gospodarskom razvoju afričkih, karipskih i pacifičkih zemalja (ACP). Ciljevi programa jesu poticanje poduzetništva i kulturne inovacije, stvaranje novih radnih

mjesta i povećanje prihoda umjetnika i kulturnih djelatnika. Također nastoji podići kvalitetu kulturne produkcije ACP-a i valorizirati umjetnike i stvaraocce iz zemalja OA-CPS na regionalnim i međunarodnim tržištima.

ACP-EU Culture pokriva sve kulturne sektore, od filma do materijalne i nematerijalne kulturne baštine te od obrta, mode i dizajna do vizualnih i izvedbenih umjetnosti, književnosti, multimedije i digitalnog stvaranja. S proračunom od 40 milijuna € za razdoblje 2019. – 2024. program je usmjeren na:

- poticanje poduzetništva i kulturnih inovacija kao i sudjelovanje mladih
- otvaranje novih radnih mjesta i povećanje prihoda umjetnika i kulturnih djelatnika
- podizanje kvalitete kulturne produkcije ACP-a
- valoriziranje kulturne produkcije i umjetnika iz zemalja ACP-a na međunarodnim tržištima

<https://www.acp-ue-culture.eu/en/>

*Autorica teksta:
Anja Jelavić, mr. europskih studija*

Mogućnosti financiranja iz EU fondova i ostalih međunarodnih izvora za kulturni i kreativni sektor

EU fondovi

1. Kreativna Europa – KULTURA

Jedini EU program namijenjen isključivo za kulturu, umjetnost i kulturne i kreativne industrije.

PRIHVATLJIVI PRIJAVITELJI

Na natječaje se mogu prijaviti pravni subjekti s poslovnim nastanom u državama članicama Programa (članice EU, EFTA, EEA i ENP; kandidatkinje ili potencijalne kandidatkinje za pristupanje EU). Koordinirajuća organizacija (vodeći partner) mora biti zakonski uspostavljena najmanje dvije godine na dan roka za podnošenje prijava

2. Europski projekti suradnje

CILJEVI POZIVA

- Transnacionalno stvaralaštvo i cirkulacija
- Inovacija

Potpora za Europske projekte suradnje namijenjena je transnacionalnim projektima za provođenje širokog spektra aktivnosti i inicijativa u koje su uključene kulturne i kreativne organizacije iz različitih država koje sudjeluju u Programu. Poziv pruža mogućnost koprodukcije, suradnje, eksperimentiranja, uvođenja inovacija, mobilnosti te razmjene znanja i iskustava raznim kulturnim organizacijama svih veličina. Cilj poziva je olakšati i poboljšati pristup europskoj kulturi i kreativnim djelima te promicati inovativnost i kreativnost, a predloženi projekti mogu pokrivati jedan ili više kulturnih i kreativnih sektora, a mogu biti i interdisciplinarni.

NATJEČAJNE KATEGORIJE

Ovisno o broju uključenih organizacija, podržani projekti mogu biti mali, srednji ili veliki.

- **COOP-1 mali projekti suradnje** > minimalno 3 partnera / 3 različite države > EU potpora: max EUR 200.000 – 80% ukupnog budžeta (partneri sufinanciraju 20%)
- **COOP-2 srednji projekti suradnje** > minimalno 5 partnera / 5 različitih država > EU potpora: max EUR 1.000.000 – 70% ukupnog budžeta (partneri sufinanciraju 30%)

- **COOP-3 veliki projekti suradnje** > minimalno 10 partnera / 10 različitih država > EU potpora: max EUR 2.000.000 – 60% ukupnog budžeta (partneri sufinanciraju 40%)

ROKOVI ZA PRIJAVU

Uobičajeno se natječaj raspisuje svake godine u 11 mjesecu sa rokom prijave 2/3 mjesec.

TRAJANJE PROJEKATA: max 48 mjeseci

3. Cirkulacija europskih književnih djela

Potpora za cirkulaciju europskih književnih djela namijenjena je projektima koji se bave prevođenjem, objavljivanjem, distribucijom i promocijom književnih djela. Prihvatljive su prijave pojedinačnih prijavitelja (single applicants) i prijave konzorcija koji se mora sastojati od najmanje 2 prijavitelja (korisnici; ne povezani subjekti). Koordinator mora pravno postojati najmanje 2 godine do roka za predaju prijava i biti aktivan u sektoru nakladništva i knjige.

PRIHVATLJIVI JEZICI ZA PREVOĐENJE

- Izvorni jezik i ciljni jezik moraju biti “službeno priznati jezici” zemalja koje ispunjavaju uvjete Programa. “Službeno priznati jezici” su definirani Ustavom ili bilo kojim relevantnim zakonom dotične države.
- Prihvatljivi su prijevodi s latinskog i starogrčkog na službeno priznate jezike.
- Prijevodi moraju imati prekograničnu dimenziju; iz tog razloga prijevodi nacionalnih književnosti s jednog službenog jezika na drugi unutar iste države nisu prihvatljivi ukoliko ne postoji strategija distribucije izvan dotične zemlje.

PRIHVATLJIVA DJELA ZA PRIJEVODE

Beletristika, bez obzira na književni žanr ili format (tiskana ili digitalna knjiga / uključujući audio-knjigu), kao što su roman, kratka priča, kazališna i radijska predstava, poezija, strip i književnost za mlade. Djela moraju već biti objavljena. Autori djela moraju biti državljani, stanovnici ili priznati kao dio književne baštine države koja ispunjava uvjete Programa. Djela ne smiju biti već prevedena na ciljni jezik, osim ako novi prijevod ne odgovara jasno procijenjenoj potrebi.

NATJEČAJNE KATEGORIJE

- MALI – prijevodi najmanje 5 različitih naslova, sufinanciranje do EUR 100.000
- SREDNJI – prijevodi najmanje 11 različitih naslova, sufinanciranje do EUR 200.000
- VELIKI – prijevodi najmanje 21 različit naslov, sufinanciranje do EUR 300.000

Stopa sufinanciranja u svim natječajnim kategorijama je 60%.

ROKOVI ZA PRIJAVU

Uobičajeno se natječaj raspisuje svake godine u 11 mjesecu sa rokom prijave 2/3 mjesec.

TRAJANJE PROJEKATA: max 36 mjeseci

4. **Europske mreže kulturnih i kreativnih organizacija**

Potpota za Europske mreže odnosi se na transnacionalne projekte koji uključuju kulturne i kreativne organizacije iz različitih zemalja koje sudjeluju u Programu. Kroz ovaj Poziv će se pružiti potpora kulturnim organizacijama koje provode predstavničke mreže europskih kulturnih organizacija temeljene na članstvu i koje pokrivaju širok raspon zemalja sudionica Kreativne Europe. Mreže moraju imati zajedničku misiju, pravila upravljanja i prava i obveze članova, koji su formalno uspostavljeni (u «statutima» ili ekvivalentno) i dogovoreni. Mreže trebaju biti sastavljene od koordinacijskog tijela i njenih članova.

Potpota europskoj mreži može iznositi najviše **EUR 825.000,00** za razdoblje od tri godine odnosno 80% dozvoljenih troškova rada mreže. Aktivnosti mreže trebaju biti podijeljene u Radne pakete (Work packages) namijenjene sveobuhvatnom razvoju kulturnog i kreativnog sektora na razini Europe.

ROKOVI ZA PRIJAVU

Natječaj se uobičajeno raspisuje svako 3 godine. Sljedeći se očekuje 2024.godine.

TRAJANJE PROJEKATA: max 36 mjeseci

5. **Europske platforme za promociju umjetnika u nastajanju**

Potpota je namijenjena projektnim prijedlozima/platformama čiji je cilj povećati vidljivost i cirkulaciju europskih radova/djela i umjetnika u nastajanju u Europi i šire te povećati pristup i sudjelovanja umjetnika na kulturnim događanjima i aktivnostima, te razviti publiku. Projektni prijedlozi moraju:

- uspostaviti platformu koju čine vodeća organizacija i organizacije članice (treće strane);
- imati zajedničku koordiniranu umjetničku uredničku strategiju za prepoznavanje i predstavljanje europskih umjetnika u nastajanju i njihovih djela izvan vlastitih granica;
- pružiti financijsku potporu kako bi se organizacijama članicama pomoglo u povećanju raznolikosti, europske dimenzije i vidljivosti njihovog programa te u povećanju broja podržanih umjetnika u nastajanju;

- navesti u prijedlogu definiciju „umjetnika u nastajanju“, u dogovoru s organizacijama članicama, a u skladu s projektom i kulturnim sektorom u kojem Platforma djeluje;
- obvezati se da će potrošiti najmanje 70% iznosa koji se godišnje dodjeljuje za umjetnički program;
- podržati najmanje 50 novih umjetnika godišnje;
- izgraditi strategiju za povećanje broja članova.

Svaka platforma mora se sastojati od vodeće organizacije koja koordinira i prijavljuje projektni prijedlog i najmanje 11 organizacija članica u status članova „*third parties*“. Vodeća organizacija i organizacije članice moraju biti pravne osobe, službeno registrirane u najmanje **12 različitih zemalja** sudionica Programa.

Potpora koju je moguće ostvariti po Platformi je EUR 2.100.000 za razdoblje od tri godine s stopom sufinanciranja od 80%.

ROKOVI ZA PRIJAVU

Natječaj se uobičajeno raspisuje svako 3 godine. Sljedeći se očekuje 2024.godine.

TRAJANJE PROJEKATA: max 36 mjeseci

Nacionalno sufinanciranje za projekte kojima je odobren grant Kreativna Europa

Ministarstvo kulture usvojilo je Pravilnik o sufinanciranju projekata odobrenih u okviru programa za kulturu Europske unije Kreativna Europa kao temelj za sufinanciranje hrvatskih organizacija i ustanova iz područja kulturnih i kreativnih sektora čiji su projekti prethodno pozitivno ocijenjeni i odobreni na razini Europske unije (bilo u svojstvu lead organizacija ili partnerskih organizacija u projektu). Na ovaj način kulturne organizacije smanjuju svoje učešće u ko-financiranju projekata.

Hrvatski projektni partneri obvezni su u roku od petnaest dana nakon isteka roka za podnošenje prijave projekta Izvršnoj agenciji, Desku Kreativne Europe dostaviti ispunjen Zahtjev za sufinanciranje projekta programa Europske unije Kreativna Europa – potprogram Kultura koja je sastavni dio ove Odluke. Nakon što projekt bude odobren te vodeći partner potpiše Ugovor s Izvršnom agencijom, hrvatski projektni partneri koji su propisno i u roku dostavili sve tražene dokumente bit će sufinancirani za čitavo vrijeme trajanja projekta.

<https://deskultura.hr/hr/kultura/nacionalno-sufinanciranje>

OBJAVA NATJEČAJA I OSTALE INFORMACIJE

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-search>

<https://deskkultura.hr/hr/kultura/natjecaji>

1. Kreativna Europa – MEDIA

Potprogram MEDIA u sklopu Programa Kreativna Europa, namijenjen je europskoj audiovizualnoj industriji, omogućuje potporu europskim filmašima u razvoju novih filmova, traženju partnera i pronalasku publike izvan nacionalnih granica. Njegovim sustavima pružanja financijskih sredstava olakšano je sufinanciranje filmova manjih producerskih tvrtki, koje se najčešće susreću s poteškoćama u pronalaženju novih izvora financiranja. Potprogram MEDIA također podupire razvoj i distribuciju tisuću filmova godišnje, uključujući među inima igrane i dokumentarne filmove, televizijske dramske serije i nove medijske vrste

2. Potpora razvoju za nezavisne producente

Dodjeljuje se za pojedinačne ili skupne projekte (od 3 do 5), projekte namijenjene televizijskom prikazivanju, videoigre i koproducijske fondove.

Potpora razvoju pojedinačnoga projekta namijenjena je europskim nezavisnim audiovizualnim tvrtkama koje pravno postoje najmanje 12 mjeseci u odnosu na datum prijave filmskoga projekta.

Kod potpore razvoju skupnih projekata je moguće za svaki projekt dobiti potporu u iznosu od 10.000 do 60.000 eura, s time da potpora ne smije prijeći 50% ukupnih prihvatljivih troškova.

Kod potpore za razvoj videoigara faza produkcije prijavljenog projekta ne smije započeti najmanje 8 mjeseci od datuma njegove prijave.

Potporom televizijskom prikazivanju podupiru se nezavisne europske producerske tvrtke čiji poslovni plan uključuje suradnju barem triju televizijskih kuća iz više zemalja članica potprograma MEDIA. (U produkciji djela moraju sudjelovati najmanje tri televizijske kuće iz triju zemalja sudionica Potprograma MEDIA)

Svrha potpore koproducijskom fondu je proizvodnja audiovizualnih djela u najmanjem trajanju od 60 minuta koja su namijenjena kinoprikazivanju. Podnositelj prijave mora imati koproducijski fond koji je zakonski osnovan i djeluje najmanje 12 mjeseci, a njegova je temeljna djelatnost potpora međunarodnim koprodukcijama.

3. **Potpora distribuciji**

Ovom je kategorijom obuhvaćeno nekoliko oblika sufinanciranja: potpora selektivnoj ili automatskoj distribuciji, potpora prodajnim zastupnicima, potpora mreži kina te internetskoj distribuciji.

Automatska potpora je vezana uz potencijalna sredstva koja će se dodijeliti europskim distribucijskim kućama koje ispunjavanju uvjete na temelju prihoda od ulaznica koji ostvare europski nenacionalni filmovi koje distribuira podnositelj zahtjeva u referentnoj godini.

Selektivna potpora može pokriti troškove promidžbe, kopija (uključujući digitalne kopije), sinkronizacije i titla. Namijenjena je grupi od najmanje 7 distributera. Potpora se temelji na bodovnome sustavu tako da se odabiru grupe s najviše prikupljenih bodova.

Za potporu prodajnim zastupnicima mogu konkurirati europske tvrtke koje su potpisale ugovor s producentom (producentima) filma koji će ga zastupati te prodavati prava potencijalnim kupcima (posebice distributerima) izvan zemlje iz koje film dolazi i to u najmanje deset zemalja koje sudjeluju u okviru potprograma MEDIA.

Za potporu mreži kina mogu konkurirati mreže europskih kina. Kinematografska mreža je grupa je europskih nezavisnih kinematografa koji razvijaju, putem pravno ustanovljenoga tijela za koordinaciju, zajedničke aktivnosti u području prikazivanja i promicanja europskih filmova. Ovo tijelo za koordinaciju osobito osigurava rad sustava za komunikaciju i razmjenu informacija među kinematografima. Da bi bila prihvatljiva, kinematografska mreža mora predstavljati barem 100 kinematografa koji se nalaze u barem 20 zemalja sudionica Potprograma MEDIA.

Internetska distribucija pruža potporu za:

- aktivnost 2: izrada digitalnih paketa kojima se olakšava komercijalizacija europskih audiovizualnih djela na VOD platformama
- aktivnost 3: inovativne strategije za distribuciju i promidžbu europskih audiovizualnih djela.

4. **Potpora festivalima, stručnom usavršavanju**

Festivali: dodjeljuju se jednokratni iznosi (**lump sums**): a) od 27.000 do 75.000 eura za festivale dugometražnog igranog filma te b) od 19.000 do 33.000 eura za festivale kratkoga filma. Vremenskim okvirom nastanka prihvatljivih troškova prijavljenoga filmskog festivala obuhvaćeno je 8 mjeseci prije početka festivala te 4 mjeseca po završetku festivala;

Stručno usavršavanje: Riječ je o aktivnostima koje stavljaju težište na razvoj mogućnosti audiovizualnih profesionalaca sa svrhom što boljšega razumijevanja europske i međunarodne filmske dimenzije te njezine kvalitetne integracije u vlastiti rad, uz istovremeno unaprjeđivanje stručnih vještina i znanja iz sljedećih područja:

- razvoj publike te općenito razvoj filmskoga projekta, marketing, distribucija i eksploatacija
- financijski i komercijalni menadžment s posebnim naglaskom na pristupu financijama
- razvoj i produkcija filmskih projekata
- mogućnosti i izazovi digitalnoga doba.

Aktivnosti za koje je dobivena potpora ne smiju trajati dulje od 12 mjeseci.

5. **Potpora za pristup tržištima**

Potpora za pristup tržištima olakšava:

- ugovaranja europskih i međunarodnih koprodukcija;
- pristupa profesionalnim komercijalnim događanjima i tržištima audiovizualnoga sektora te upotrebe internetskih poslovnih alata unutar i izvan Unije;
- optjecaja europskih filmova po cijelome svijetu te međunarodnih filmova u Uniji na svim distribucijskim platformama putem međunarodnih projekata o suradnji u audiovizualnome sektoru.

6. **Razvoj publike**

Unutar područja promidžbe transnacionalnog optjecaja audiovizualnih djela jedan od prioriteta Potprograma MEDIA jest podupiranje razvoja publike kao načina poticanja zanimanja za europska audiovizualna djela i poboljšanje pristupa njima, posebice putem promidžbenih aktivnosti, organiziranja događanja, oblika filmske naobrazbe i festivala.

OBJAVA NATJEČAJA I OSTALE INFORMACIJE

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-search>

<https://mediadesk.hr/hr/natjecaji.html>

1. ERASMUS +

Glavni program EU za obrazovanje. Kulturne organizacije se mogu prijaviti u sklopu sljedećih programskih aktivnosti:

Ključna aktivnost 1: Mobilnost pojedinaca u svrhu učenja

Kulturne organizacije koje rade sa mladima mogu se u sklopu ove aktivnosti/natječaja prijaviti za vođenje projekata. Za mlade postoje programi razmjene u trajanju do tri tjedna, u kojima grupe mladih zajedno stanuju i rade.

Organizacije ili skupine mladih koje zanima sudjelovanje u tim aktivnostima mogu se prijaviti za mogućnosti u jednoj od sljedećih uloga:

- **koordinator projekta mobilnosti mladih** – odgovoran je za prijavu u ime svih sudionika,
- **organizacije pošiljateljice** – organizacije zadužene za slanje mladih ljudi i/ili mladih radnika u inozemstvo,
- **organizacije primateljice** – zadužene za ugošćivanje, razvoj programa aktivnosti za sudionike i pružanje podrške.

Prijavitelj može biti bilo koja organizacija ili skupina sa sjedištem u zemlji sudionici Erasmus+ programa koja se mora prijaviti u ime svih organizacija uključenih u projekt.

Razmjene mladih

Razmjene su otvorene mladima u dobi od 12 do 30 godina i traju od 5 do 21 dan. Mogu se održavati u državi članici ili izvan EU-a. U razmjene moraju biti uključene organizacije iz dvije ili više zemalja.

Mladi radnici

Mogućnosti za mlade radnike mogu trajati od dva dana do dva mjeseca i moraju se provesti u zemlji jedne od organizacija sudionica. U projekte može biti uključeno do 50 osoba.

ROKOVI ZA PRIJAVU: 10. mjesec svake godine

Ključna aktivnost 2: Suradnja organizacija institucija

Kulturne organizacije mogu se prijaviti i u području **Partnerstva za suradnju** gdje se nude dvije vrste partnerstva za zajednički rad, učenje i rast:

- suradnička partnerstva
- mala partnerstva

Ovisno o sektoru projekti se mogu prijaviti u području:

- visokog obrazovanja
- odgoja i općeg obrazovanja
- strukovnog obrazovanja i osposobljavanja
- obrazovanja odraslih
- mladih
- sporta

Suradnička partnerstva: Cilj ovih projekata je povećavanje kvalitete rada, aktivnosti i prakse uključenih organizacija i ustanova te otvaranje prema novim akterima koji inače nisu uključeni u okviru jednog sektora; jačanje kapaciteta organizacija za transnacionalno i međusektorsko djelovanje; usmjeravanje na zajedničke potrebe i prioritete u području obrazovanja, osposobljavanja, mladih i sporta; omogućivanje transformacije i promjene (na individualnoj, organizacijskoj ili sektorskoj razini), koje dovode do poboljšanja i novih pristupa proporcionalno kontekstu svake organizacije.

Partnerstvo: Mora uključivati najmanje 3 organizacije iz 3 država članica EU-a ili trećih zemalja pridruženih programu. Ne postoji najveći dopušteni broj organizacija koje sudjeluju u jednom partnerstvu.

Trajanje projekta: 12 – 36 mjeseci

Pravila financiranja: Predloženi model financiranja nudi izbor između tri jednokratna iznosa koji odgovaraju ukupnom iznosu bespovratnih sredstava za projekt: 120 000 EUR, 250 000 EUR i 400 000 EUR. Prijavitelji biraju jedan od tri unaprijed određena iznosa u skladu s aktivnostima koje žele provesti i rezultatima koje žele postići.

ROKOVİ ZA PRIJAVU: 22.03. (sva područja suradnje); 4.10 (samo za partnerstva u području mladih)

Mala partnerstva: Aktivnost uključuje niže iznose bespovratnih sredstava za organizacije, kraće trajanje i jednostavnije administrativne zahtjeve u usporedbi sa suradničkim partnerstvima te je namijenjena lokalnim organizacijama, organizacijama s manje iskustva i onima koje prvi put sudjeluju u programu jer se smanjuju prepreke za sudjelovanje organizacija s manje organizacijskih kapaciteta.

Partnerstvo: Mora uključivati najmanje 2 organizacije iz 2 države članica EU-a ili trećih zemalja pridruženih programu. Ne postoji najveći dopušteni broj organizacija koje sudjeluju u jednom partnerstvu.

Trajanje projekta: 6 - 24 mjeseca

Pravila financiranja: Predloženi model financiranja nudi izbor između 2 jednokratna iznosa koji odgovaraju ukupnom iznosu bespovratnih sredstava za projekt: 30.000 EUR, 60.000EUR.

ROKOVI ZA PRIJAVU: 22.03. (za sva područja suradnje); 4.10 (samo za partnerstva u području mladih)

Kako se prijaviti na Erasmus+?

Prijave treba predati nacionalnoj agenciji zemlje sudionice programa u kojoj je osnovana organizacija podnositeljica zahtjeva.

<https://ampeu.hr/>

2. EUROPSKE SNAGE SOLIDARNOSTI

Program je namijenjen organizacijama koje žele privući mlade da se uključe u razne aktivnosti koje odgovaraju na potrebe lokalne zajednice.

Vrste projekata koje su pogodne za kulturne organizacije:

A) projekti koji se prijavljuju Agenciji za mobilnost i programe EU - tzv. decentralizirane aktivnosti:

- **volontiranje**, kroz koji se mladim ljudima daje prilika da volontiraju u razdoblju od dva tjedna do dvanaest mjeseci, u zemlji ili inozemstvu
- **projekti solidarnosti**, solidarne aktivnosti i inicijative u lokalnoj zajednici

Prihvatljivi prijavitelji: Nacionalne i međunarodne organizacije, koje za sudjelovanje u projektima volontiranja moraju imati važeću oznaku kvalitete. Za sudjelovanje u projektima solidarnosti nije potrebno imati oznaku kvalitete, a mogu sudjelovati i neformalne skupine mladih.

Sastav volonterskih timova mora biti međunarodni i najmanje četvrtina volontera mora dolaziti iz druge zemlje osim one u kojoj se aktivnost odvija.

Pravila financiranja: 6.888 EUR potpore za Projekte solidarnosti

Trajanje projekta: 2 – 12 mjeseci

ROKOVI ZA PRIJAVU: Volonterski projekti - 23.2.2023. ; Projekti solidarnosti - 23.2.2023. i 4.10.2023.

<https://www.europskesnagesolidarnosti.hr/>

3. OBZOR EUROPA

Obzor Europa glavni je program EU za istraživanje i inovacije sa 3 glavna cilja: borba protiv klimatskih promjena, održiv razvoj i jačanje konkurentnosti EU.

Program je strukturiran kroz 3 stupa:

- Stup 1 – Izvrsna znanost
- Stup 2 – Globalni izazovi i europska industrijska konkurentnost.
- Stup 3 - Inovativna Europa

STUP 2 – klaster Kultura, kreativnost i uključiva društva

Najviše prilika za kulturne i kreativne organizacije može se pronaći u sklopu Stupa 2 – klaster **Kultura, kreativnost i uključiva** društva gdje natječajni podupiru projekte koji se bave sljedećim globalnim izazovima:

- Demokratsko upravljanje
- Europska kulturna baština i kulturne i kreativne industrije
- Društvene i ekonomske transformacije

Ovaj klaster potiče multidisciplinarnu ekspertizu društvenih i humanističkih znanosti radi boljeg razumijevanja suvremenih transformacija društva, ekonomije, politika i kulture i pružanja političkih opcija temeljenih na dokazima za društveno pravedan i uključiv europski zeleni i digitalni oporavak. U tom svjetlu aktivnosti projekata trebale bi poboljšati zaštitu i obnovu kulturne baštine te olakšati njenu bolju prezentaciju kroz upotrebu digitalnih alata. Nadalje, projekti bi trebali doprinositi pokretanju održivog rasta i stvaranju radnih mjesta jačanjem

inovacijskog potencijala kulturnih i kreativnih industrija.

Svake godine objavljuje se Radni program na osnovu kojeg se objavljuju natječajni. Na osnovu Radnog programa 2023. – 2024. za područje Klastera 2 – Kultura, kreativnost i uključivo društvo otvoreni su pozivi za prijavu projektnih prijedloga iz tri područja za ukupno 26 tema.

U sklopu područja Istraživanje i inovacija u području kulturne baštine otvoreni su sljedeći pozivi za 2023.:

HORIZON-CL2-2023-HERITAGE-01-01 Advanced technologies for remote monitoring of heritage monuments and artefacts

HORIZON-CL2-2023-HERITAGE-01-02 Cultural and creative industries for a sustaina-

ble climate transition

HORIZON-CL2-2023-HERITAGE-01-03 Re-visiting the digitisation of cultural heritage: What, how and why?

HORIZON-CL2-2023-HERITAGE-01-04 Cultural heritage in transformation – facing change with confidence

HORIZON-CL2-2023-HERITAGE-01-05 Fostering socio-economic development and job creation in rural and remote areas through cultural tourism

HORIZON-CL2-2023-HERITAGE-01-06 A world leading European video game innovation system

HORIZON-CL2-2023-HERITAGE-01-07 Promoting cultural literacy through arts education to foster social inclusion

HORIZON-CL2-2023-HERITAGE-01-08 Cultural and creative approaches for gender-responsive STEAM education

Tko može sudjelovati?

Postoje različiti zahtjevi za prihvatljivost i pravila financiranja ovisno o tome je li vrsta aktivnosti Akcija istraživanja i inovacija (RIA), inovacijska akcija (IA) ili akcija koordinacije i podrške (CSA). Sudionici moraju biti legalno osnovane organizacije iz država koje učestvuju u program Obzor.

Konzorcij: ovisi o pozivu, ali uglavnom minimalno 3 partnera iz 3 različite države

Prijava na natječaj: s obzirom da su projekti koji se prijavljuju na Obzor u pravilu vrlo kompleksni često se prijavljuju u 2 faze. U prvoj fazi se prijavljuje razrada projektne ideje koja ukoliko je odobrena se u drugoj fazi razrađuje te se prijavljuje cjelovita aplikacija.

Sufinanciranje:

- akcija istraživanja i inovacija (RIA): 100%
- inovacijska akcija (IA): 70% (za neprofitne pravne osobe do 100%)
- akcija koordinacije i podrške (CSA): 100%

Dodatno, dodatne mogućnosti posebno za kulturne i kreativne industrije mogu se naći u Klasteru pod nazivom **Digitalno, industrija i prostor** koji je također dio stupa 2. S jedne strane podrška u potkategoriji napredni materijali poziva kustose, dizajnere, restauratore i ostale kreativne profesionalce da reagiraju na rastuće potrošačke zahtjeve

i razviju nove proizvode i dizajne te da na ponude nova rješenja za zaštitu i očuvanje kulturne baštine.

Osim ovih opcija u 2022. krenuo je sa radom Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) u sklopu stupa 3. koji će provoditi program vezan za kulturne i kreativne industrije u sklopu kojega će također biti raspisivani godišnji natječaji.

<https://eit.europa.eu/eit-community/eit-culture-creativity>

OBJAVA NATJEČAJA I OSTALE INFORMACIJE

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-search>

<https://www.obzoreuropa.hr/>

4. FOND ZA AZIL, MIGRACIJE I INTEGRACIJU (AMIF)

EU program kojim se podržavaju projekti iz područja azila, migracija i integracija. Njegovi opći ciljevi su sljedeći:

- razvoj i poticanje Zajedničkog europskog sustava azila, uključujući njegovu vanjsku dimenziju
- potpora legalnoj migraciji u države članice i olakšavanje integracije državljana trećih zemalja
- smanjenje nezakonite migracije i poboljšanje učinkovitosti povratka i ponovnog prijma u trećim zemljama
- jačanje solidarnosti i pravedne podjele odgovornosti među državama članicama

U ovom kontekstu kulturne organizacije mogu najviše doprinijeti cilju 2 sa naglaskom na integraciji državljana trećih zemalja. Projekti kulturnih organizacija mogu raznim aktivnostima pomoći boljoj integraciji migranata u društvo. Također kulturni i kreativni sektor može pomoći razvijati i stvarati nove modele za programe treninga i integracije koji se bave obrazovanjem, jezikom, građanskim usmjerenjem.

Vrste natječaja:

- Call for proposals for transnational actions to support Member States in the field of protection of children in migration
- Calls for proposals on integration
- Call for proposals on the assistance, support and integration of third country national victims of trafficking in human beings

- Call for proposals for the prevention of irregular migration through awareness raising and information campaigns on the risks of irregular migration in selected third countries and within Europe

OBJAVA NATJEČAJA I OSTALE INFORMACIJE

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-search>

https://home-affairs.ec.europa.eu/funding/asylum-migration-and-integration-funds/asylum-migration-and-integration-fund-2021-2027_en

5. EU PROGRAM GRAĐANI, JEDNAKOST, PRAVA I VRIJEDNOSTI

Program je usmjeren na: promicanje i zaštitu vrijednosti EU-a; promicanje prava, ne-diskriminacije i jednakosti; promicanje angažiranja i sudjelovanja građana u demokratskom životu EU-a, kao i podizanje svijesti o njihovoj zajedničkoj europskoj povijesti; te sprječavanje i suzbijanje rodno uvjetovanog nasilja i nasilja nad djecom.

Program omogućava financiranje u sljedećim kategorijama:

- Jednakost i prava
- Uključivanje i angažiranje građana
- Daphne

Kulturne organizacije najviše mogućnosti za projekte pronaći će u kategoriji Uključivanje i angažiranje građana koja podržava aktivnosti poput razmjene ljudi iz različitih zemalja i kultura poput transnacionalnih projekata bratimljenja gradova ili suradnji između raznih organizacija civilnog društva.

Konzorcij: minimalno 2 partnera iz 2 različite države, ali poželjno je uključiti različite vrste organizacija (lokalne vlasti, organizacije civilnog društva, istraživački i arhivski instituti, kulturne organizacije, memorijalna mjesta i mjesta učenja itd.).

Trajanje projekata: 12 – 24 mjeseca

Sufinanciranje: uobičajeno 90%

OBJAVA NATJEČAJA I OSTALE INFORMACIJE

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/opportunities/topic-search>

<https://www.cerv.hr/>

6. EUROPSKI SOCIJALNI FOND+ (ESF+)

Europski socijalni fond Plus (ESF+) glavni je financijski instrument EU-a za potporu zapošljavanju, socijalnoj uključenosti, obrazovanju i osposobljavanju.

ESF+ za 2021. – 2027. u Hrvatskoj provodi Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Operativni program u sklopu kojeg se objavljuju natječaji za period 2021. – 2027. zove se „Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.“ Projekti koji se prijavljuju na ove natječaje ne traže internacionalno partnerstvo i dešavaju se isključivo na području RH.

Natječaji se objavljuju kroz 4 programa:

- Zapošljavanje
- Socijalno uključivanje
- Obrazovanje
- Dobro upravljanje

Kulturne organizacije mogu se prijaviti na sva 4 programa (ovisno o specifičnim natječajima) s naglaskom na programe Socijalno uključivanje i Dobro upravljanje.

Konzorcij: Ovisi o natječaju – od jedne organizacije do konzorcija u kojem se traži sudjelovanje različitih vrsta organizacija (lokalne vlasti, organizacije civilnog društva, kulturne organizacije, institucije.).

Trajanje projekata: uobičajeno 12 – 24 mjeseca

Sufinanciranje: 100%

7. INTERREG

Program EU koji podržava prekograničnu (Interreg A i IPA), transnacionalnu (Interreg B) i međuregionalnu (Interreg C) suradnju. Kao dio kohezijske politike ima fokus na lokalni nivo te se projektima nastoji unaprijediti društvena kohezija i kvaliteta života u urbanim, ruralnim i obalnim područjima.

Svaki Interreg namijenjen je specifičnom geografskom području i isključivo organizacijama koje se nalaze na tom geografskom području. Programom se upravlja na nacionalnom ili regionalnom nivou ovisno o sastavu i lokaciji određenog INTERREG područja.

Hrvatskoj su dostupni sljedeći INTERREG programi:

- INTERREG HR – SLO
<http://www.si-hr.eu/hr2/>

- INTERREG HR – IT
<https://www.italy-croatia.eu/>
- INTERREG IPA HR-CG-BiH
<https://interreg-hr-ba-me.eu/2014/>
- INTERREG HR – HU
<http://www.huhr-cbc.com/>
- INTERREG ADRION (Jadransko - Jonski)
<https://www.adrioninterreg.eu/>
- INTERREG EURO – MED
<https://interreg-euro-med.eu/en/>
- INTERREG CENTRALNA EUROPA
<https://www.interreg-central.eu/>
- INTERREG DUNAVSKI TRANSNACIONALNI
<https://www.interreg-danube.eu/>

Kulturne organizacije mogu se prijaviti na sve INTERREG programe ovisno o geografskom području gdje se nalaze.

Konzorcij: Minimalno 2 partnera iz programskog područja. Preferiraju se veliki konzorciji raznovrsnih organizacija te intersektorska suradnja (NGO, ustanove, lokalna samouprava, firme).

Trajanje projekata: uobičajeno 12 – 24 mjeseca

Sufinanciranje: 85%

Ostali internacionalni izvori financiranja

1. Erste Foundation

Fundacija je privatna zaklada austrijskih štedionica Erste bankovne grupe te dio svojih dividendi ulaže u regiju u kojoj posluje Erste Grupa na način da dodjeljuju grantove nevladinim organizacijama pa tako i onima koje djeluju u području umjetnosti i kulture.

Fokusirani su na 4 strateška područja:

- Osnajivanje onih kojima je stalo i koji mijenjaju društvo – ulažu u razvoj novih digitalnih pristupa, u izgradnju kapaciteta i organizacijski razvoj nevladinih organizacija te u širenje mreža između održivih društvenih poduzeća
- Financijska pismenost za sve – ulažu u jačanje financijske pismenosti mladih i starijih te onima koji su u teškoj financijskoj situaciji
- Očuvanje demokratske Europe – ulažu u projekte koji jačaju demokratska načela posebno na Zapadnom Balkanu
- Očuvanje suvremene kulture – podržavaju umjetničke prakse i kulturnu baštinu u Istočnoj Europi

<https://www.erstestiftung.org/en/>

2. Švicarsko – hrvatski program suradnje

Za Republiku Hrvatsku Švicarska je osigurala sredstva u iznosu od 45 milijuna CHF u svrhu smanjenja ekonomskih i socijalnih nejednakosti unutar proširene Europske unije u razdoblju raspoloživosti sredstava, od 11. prosinca 2014. do 31. svibnja 2017.

Kroz ovaj program kulturne organizacije mogu biti podržane kroz sljedeće projekte:

- Promicanja doprinosa civilnog društva gospodarskoj i društvenoj koheziji kroz darovnicu od 4,8 milijuna CHF.
- Promicanje partnerstva i bilateralne suradnje hrvatskih i švicarskih neprofitnih organizacija. Vrijednost darovnice je 2 milijuna CHF.

NACIONALNO SUFINANCIRANJE

Nacionalno sufinanciranje projekata osigurava se u iznosu do 15% ukupne vrijednosti projekata

<https://swiss-cro.hr/natjecaji/otvoreni-natjecaji/>

3. **EEA GRANTS**

Financijski mehanizam Europskog gospodarskog prostora (EGP) i Norveški financijski mehanizam pridonose smanjenju društvenih i gospodarskih nejednakosti u Europi te istovremeno jačaju bilateralnu suradnju između država darovateljica (Island, Lihtenštajn i Norveška) i Republike Hrvatske.

Ovaj mehanizam dodjeljuje bespovratne finacijske potpore kroz sljedeće programe:

- Energija i klimatske promjene
- Lokalni razvoj i smanjenje siromaštva
- Pravosuđe i unutarnji poslovi
- Inovacije, istraživanje, obrazovanje i konkurentnost
- Civilno društvo
- Socijalni dijalog
- Bilateralna suradnja

Kulturne organizacije mogu se prijavljivati u sklopu programa:

Civilno društvo – glavni cilj je osnaživanje civilnog društva, aktivnog građanstva i ranjivih skupina. Posebni interesi u sklopu Programa su aktivnosti usmjerene na jačanje interkulturnog dijaloga i međugeneracijske suradnje.

<https://eeagrants.hr/en/>

4. **ALLIANZ FOUNDATION**

Nova misija ove zaklade je: Omogućiti bolje životne uvjete za nove generacije.

Stoga djelovanje ostvaruju kroz 3 strateška cilja:

- Osnaživanje ljudi – podupiru marginalizirane i stvaraju jednake mogućnosti za sve
- Za otvorena društva – promiču otvorena, različita i otporna društva
- Za živi planet – borba protiv klimatskih promjena

Zaklada promiče i podupire ljude i organizacije koji se suočavaju s izazovima našeg vremena. Podržavaju i povezuju one koji preuzimaju rizik e iz područja civilnog društva, zaštite okoliša te umjetnosti i kulture – sve one koji se usude testirati nove društvene modele zajedničkog života izvan utabanih staza.

Otvora se nekoliko poziva za potporu svake godine.

<https://allianzfoundation.org/apply>

Autorica teksta:

Ana Šilović, nezavisna stručnjakinja za pripremu i provedbu projekata

Naziv EU programa	Natječaj	Vrsta partnerstva	Ciljevi programa	Bespovratna sredstva	Intenzitet potpore	Indikativni datum otvaranja natječaja
Kreativna Europa- Kultura	Europski projekti suradnje-COOP 1	3 partnera iz 3 države	transnacionalno stvaralaštvo i cirkulacija, inovacija	max 200.000 €	80%	studeni svake godine
	Europski projekti suradnje-COOP 2	5 partnera iz 5 država		max 1.000.000 €	70%	
	Europski projekti suradnje-COOP 3	10 partnera iz 10 država		max 2.000.000 €	60%	
	Cirkulacija europskih književnih djela -mali	pojedinačno ili min 2 prijavitelja	prevođenje, objavljivanje i distribucija djela europskih jezika	max 100.000 €	60%	studeni svake godine
	Cirkulacija europskih književnih djela -srednji			max 200.000 €	60%	
	Cirkulacija europskih književnih djela -veliki			max 300.000 €	60%	
	Europske mreže kulturnih i kreativnih org.	min 12 prijavitelja iz 12 država	stručno usavršavanje, zagovaranje	max 825.000 €	80%	2024.
	Europske platforme za promociju umjetnika	min 12 prijavitelja iz 12 država	promocija nadolazećih umjetnika	max 2100.000 €	80%	2024
Kreativna Europa- Media	Potpora razvoju za nezavisne producente	pojedinačno ili skupno (3-5)	TV prikazivanje, video-igre, koprodukcijski fondovi	max 60.000 €	50%	svake godine
	Potpora distribuciji	distributeri (7 min), mreža kina (100 kinematografa min), prodajni zastupnici	distribucija europskih filmova	max 1.000.000 €	70%	svake godine
	Potpora festivalima, stručnom usavršavanju	pojedinačno	promocija i prikazivanje filmova, stručno usavršavanje	max 75.000 €	lump sum	svake godine
	Potpora za pristup tržištima	pojedinačno	ojačati konkurentnost filmske industrije	max 1.000.000 €	70%	svake godine
	Razvoj publike	min 5 država	promocija europske kinematografije	no limit	70%	svake godine
Erasmus +	KA 1 - Mobilnost u svrhu učenja	min 2 iz 2 države	razmjene mladih		lump sum	listopad svake godine
	KA 2 - Suradnička partnerstva	min 3 iz 3 države	razmjena znanja u raznim sektorima obrazovanja	120.000 €; 250.000 €; 400.000 €	lump sum	prosinac/srpanj svake g.

Naziv EU programa	Natječaj	Vrsta partnerstva	Ciljevi programa	Bespovratna sredstva	Intenzitet potpore	Indikativni datum otvaranja natječaja
	KA 2 - Mala partnerstva	min 2 iz 2 države	razmjena znanja u raznim sektorima obrazovanja	30.000 €; 60.000 €	lump sum	prosinac/srpanj svake g.
Europske snage solidarnosti	Projekti solidarnosti	pojedinačno	solidarne aktivnosti koje provode mladi	6,888	lump sum	siječanj/rujan
Obzor Europa	STUP 2 – klaster Kultura, kreativnost i uključiva društva	min 3 iz 3 države	kulturna baština; inovacije	nekoliko milj eur	100%	tokom cijele godine
Fond za azil, migracije i integraciju	Razni natječaji	pojedinačno ili konzorcij	olakšavanje integracije državljana trećih zemalja	/	/	
Građani, jednakost, prava i vrijednosti	Kategorija uključivanje i angažiranje građana	min 2 iz 2 države	promicanje angažiranja i sudjelovanja građana u demokratskom životu EU-a,	/	90%	
ESF +	Sva 4 programa	pojedinačno ili nacionalni konzorcij	zapošljavanju, socijalnoj uključenosti, obrazovanju i osposobljavanju.	< milj.eur	100%	tokom cijele godine
INTERREG	SLO-HR; HU-HR; IT-HR; CG-BiH-HR; ADRION; MED, Centralna Europa; Dunavski Transnacionalni	konzorcij sastavljen od partnera iz države koje su geografski obuhvaćene pozivom	rješavanje zajedničkih izazova u pograničnom području na lokalnom nivou	< milj.eur	85%	tokom cijele godine
Erste Foundation	Potpore za civilno društvo	pojedinačno	Očuvanje suvremene kulture	https://www.erstestiftung.org/en/		
Švicarsko-hrvatski program suradnje	Potpore za civilno društvo	bilatelarna suradnja	Promicanje partnerstva i bilateralne suradnje hrvatskih i švicarskih neprofitnih organizacija	https://swiss-cro.hr/natjecaji/otvoreni-natjecaji/		
EEA grants	Potpore za civilno društvo	bilatelarna suradnja	osnaživanje civilnog društva i aktivnog građanstva	https://eeagrants.hr/en/		tokom cijele godine
Allianz Foundation	Potpore	pojedinačno ili konzorcij	omogućiti bolje životne uvjete za nove generacije	https://allianzfoundation.org/apply		tokom cijele godine

Financijsko upravljanje u projektima

Financijsko upravljanje u (EU) projektima uključuje planiranje, upravljanje i praćenje financijskih resursa koji se koriste u (EU) projektima. Uključuje i upravljanje prihodima i rashodima, kontrolu troškova, te upravljanje obračunima i plaćanjima.

Cilj financijskog upravljanja u (EU) projektima je osigurati da se financijska sredstva ispravno koriste i da se projekti realiziraju u skladu s propisima i pravilima (EU-a). To također znači osigurati da se projekti realiziraju u okviru odobrenih budžeta i da se ispravno realiziraju aktivnosti.

U EU projektima, financijsko upravljanje obavlja se u skladu s Pravilima i smjernicama za financijsko upravljanje EU-a, koje su dostupne na web stranicama Europske komisije (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e9488da5-d66f-11e8-9424-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-86606884>). Važno je da svi partneri u projektu poštuju ove smjernice kako bi se osigurala uspješna realizacija projekta i da se izbjegnu financijske poteškoće.

Financijsko upravljanje u (EU) projektima podrazumijeva i redovito praćenje i izvještavanje o financijskom stanju projekta, kako bi se osigurala realizacija projekta u skladu s planiranim budžetom i pravovremeno reagiranje na bilo koje financijske probleme.

Priprema budžeta projekta

Priprema budžeta u (EU) projektima važan je korak u planiranju i realizaciji projekta, a uključuje identifikaciju i procjenu sredstava potrebnih za realizaciju projekta kako bi se osiguralo da je projekt financijski održiv.

Pravilna priprema budžeta u projektima pomaže u osiguravanju uspješne realizacije projekta i osigurava da će se svi troškovi moći nadzirati i pratiti tijekom realizacije projekta.

Budžet u (EU) projektima mora biti realan, detaljan, točan i u skladu s propisima i smjernicama (EU). Potrebno je osigurati da budžet uključuje sve troškove povezane s realizacijom projekta, uključujući putne troškove, plaće i druge troškove.

U nastavku su opisane osnovne radnje koje je potrebno obaviti prije pripreme budžeta te način na koji se definiraju i računaju troškovi.

1. Radnje prije pripreme budžeta

Prije nego što se pristupi izradi budžeta, potrebno je obaviti sljedeće radnje:

- Utvrditi ciljeve projekta i definirati aktivnosti koje će se provesti.
- Odrediti vrijeme trajanja projekta i rokove za dostavu izvještaja i financijskih izvještaja.
- Istražiti mogućnosti financiranja projekta i provjeriti uvjete natječaja.
- Utvrditi zakonske i administrativne uvjete za provođenje projekta i osigurati potrebnu dokumentaciju.

2. Način definiranja troškova

Troškovi projekta mogu biti direktni (izravni) i indirektni (neizravni). Direktni troškovi se odnose na troškove koji su neposredno vezani uz provođenje projekta (npr. plaće, oprema, materijal i usluge). Indirektni troškovi su troškovi koji su povezani s provedbom projekta, ali nisu direktno povezani s aktivnostima (npr. troškovi administracije, troškovi financiranja).

3. Sastav budžeta i računanje troškova

Budžet projekta se sastoji od prihoda i rashoda, a može se prikazati u tabličnom obliku. Troškovi se prikazuju po aktivnostima projekta. Prihodi se sastoje od EU sredstava, nacionalnih sredstava i/ili vlastitih sredstava. Rashodi se sastoje od troškova provođenja projekta, administrativnih troškova i indirektnih troškova.

Troškovi provođenja projekta se računaju na temelju izračuna jedinične cijene ili okvirnih troškova (lump sum). Jedinična cijena se primjenjuje kada je trošak poznat za svaku jedinicu, kao što su cijene materijala i usluga. Okvirni troškovi se primjenjuju u nekim programima Europske unije (Kreativna Europa, Erasmus+, Horizon), a bazira se na okvirnim iznosima potrebnim za implementaciju projektnih aktivnosti.

4. Izračun udjela plaća u budžetu

Trošak plaća se sastoji od bruto plaće i doprinosa za socijalno osiguranje. Uključuje plaću zaposlenika koji su zaposleni na projektu, ali i dodatke na plaću. Trošak plaće utvrđuje se sukladno procijenjenom vremenu koji će se utrošiti na projekt.

5. Izračun ostalih troškova u budžetu

- Putni troškovi: troškovi putovanja mogu biti značajan dio budžeta projekta, posebno ako se projekt provodi u više zemalja. Putni troškovi uključuju troškove putovanja (npr. avionske karte, vlak, autobus), cestarine, izračun prijeđenih kilometara te ostale troškove koji se odnose na putovanje kao npr. dnevnice. Troškove putovanja treba precizno procijeniti i navesti u budžetu poštujući nacionalne propise koji se odnose na troškove po prijeđenom kilometru i obračunu dnevnica.

- Honorari: honorari se odnose na troškove za usluge koje se ne odnose na plaće zaposlenika na projektu. To uključuje usluge konzultanata, istraživača, trenera, umjetnika i drugih stručnjaka koji rade na projektu. Posebno treba obratiti pažnju na oblik ugovora koji će se sklopiti s vanjskim suradnicima – ugovor o djelu, ugovor o autorskom djelu ili ugovor o umjetničkom djelu.
- Oprema: troškovi opreme odnose se na nabavku opreme potrebne za provedbu projekta. Ovo može uključivati kompjutersku opremu, programsku opremu, uredsku opremu, opremu za proizvodnju, opremu za istraživanje i drugo. Troškove opreme treba procijeniti prema potrebama projekta i navesti ih u budžetu vodeći pažnju da se sva oprema mora koristiti za vrijeme trajanja projekta.
- Usluge: troškovi usluga odnose se na troškove za usluge koje se ne odnose na honorare. Ovo može uključivati troškove za prijevode, tiskanje i distribuciju publikacija, oglašavanje i marketing, troškove za organizaciju događaja, turističke i druge usluge koje su potrebne za provedbu projekta.

Primjeri budžeta u EU fondovima i programima

Kreativna Europa:

Projekti programa Kreativne Europe baziraju se na lump sum metodi, ali je prilikom prijave potrebno navesti detaljan budžet koji se sastoji od:

- Troškova osoblja – plaće i vanjski suradnici,
- Troškova podugovorenih usluga,
- Troškova nabavke – putni troškovi, materijali, usluge, honorari, produkcijski troškovi, najmovi,
- Ostali troškovi – financijska podrška trećim stranama
- Indirektni troškovi – iznose 7 % ukupnih direktnih troškova

Za svaki radni paket određuje se detaljan budžet prema gore navedenim stavkama.

Prilikom provedbe projekta naglasak se stavlja na ugovorene isporučevine i nije potrebno izrađivati financijsko izvješće projekta, ali je potrebno evidentirati troškove, a odobrena sredstva utrošiti isključivo namjenski za potrebe projekta.

Europski socijalni fond (ESF):

U većini poziva u sklopu ESF-a budžeti se rade prema stvarnim troškovima izračunom jediničnih cijena, ali u pojedinim pozivima koriste se posebne stope za određivanje neke grupe troškova, npr.:

Umjetnost i kultura za mlade: budžet sadrži jedinične cijene za sve vrste troškova prilikom čega se posebno označavaju direktni troškovi osoblja (plaće i naknade fizičkim osobama za intelektualne usluge), 15 % direktnih troškova osoblja odnosi se na indirektne troškove.

Prostori sudjelovanja: budžet sadrži jedinične cijene direktnih troškova osoblja (plaće i naknade fizičkim osobama za intelektualne usluge), a ostali direktni troškovi (usluge, robe, radovi) izražavaju se kao 40 % direktnih troškova osoblja. Indirektni troškovi nisu posebno izraženi već se također financiraju iz 40 % direktnih troškova osoblja.

Jačanje kapaciteta iz OCD-a u području popularizacije STEM-a: budžet sadrži jedinične cijene za sve troškove osim troškova koji se odnose na direktne troškove osoblja – kupnja robe, plaćanje usluga, radove, putne troškove i sl.. 20 % direktnih troškova odnosi se na direktne troškove osoblja, a 15 % direktnih troškova osoblja odnosi se na indirektne troškove projekta.

Iz ovih par primjera struktura budžeta može se zaključiti koju vrstu aktivnosti donator preferira; nekad je to rad s ljudima (kao što su radionice za djecu, mlade, starije osobe) pa će troškovi osoblja biti glavna stavka, a nekad su to nabava robe i uređenja pa su glavna stavka ostali troškovi iz koje se sve drugo računa.

Pravdanje troškova u projektima

Pravdanje troškova u projektima je proces obrazlaganja i dokazivanja svih troškova koji se prijavljuju u sklopu projekta. To uključuje obrazloženje kako su troškovi vezani uz ciljeve projekta, te kako su u skladu s propisima i smjernicama (EU-a) o financijskom upravljanju.

Pravdanje troškova obuhvaća dokumentiranje svih troškova koji se prijavljuju u sklopu projekta, kao što su putni troškovi, troškovi opreme i materijala, plaće, usluge i dr. Pravdanje troškova također uključuje dokazivanje da su troškovi ispravno utrošeni i da su u skladu s Pravilima i smjernicama za financijsko upravljanje EU-a.

Partneri u EU projektu moraju osigurati da svi troškovi koji se prijavljuju u sklopu projekta odgovaraju stvarnim troškovima, te da su u skladu s pravilima i smjernicama EU-a. Dokumentacija koja se koristi za pravdanje troškova mora biti precizna i potpuna, te mora sadržavati sve potrebne informacije kako bi se osiguralo da troškovi mogu biti brzo i efikasno revidirani.

Ukupna suma troškova koja se prijavljuje u sklopu projekta mora biti u skladu s odobrenim budžetom projekta, te mora biti podložna redovitom financijskom nadzoru.

Ukoliko dođe do bilo kakvih problema s pravdanjem troškova, partneri u projektu moraju reagirati i poduzeti potrebne mjere kako bi se osigurala uspješna realizacija projekta.

Kada se radi o projektima, posebno EU projektima, važno je pravilno pratiti potrošnju budžeta, izvještavati o troškovima te po potrebi raditi izmjene budžeta. U nastavku su opisane osnovne smjernice za pravdanje troškova u projektima.

Praćenje realizacije budžeta:

- Prva i ključna stvar je uspostava sustava praćenja potrošnje budžeta, kojim se prati trošenje sredstava u odnosu na planirane aktivnosti i budžet.
- U tu svrhu se mogu koristiti različiti alati, poput Excel tablica ili posebnih softvera za praćenje troškova.
- Važno je redovito pratiti potrošnju budžeta te uspoređivati stvarne troškove s planiranim kako bi se na vrijeme reagiralo ako postoji odstupanje.

Izvještavanje troškova:

- Troškovi se izvještavaju prema određenim pravilima i formatima koje propisuje financijski upravitelj projekta ili nadležno tijelo.
- Izvještavanje se obično odnosi na kvartalne ili polugodišnje izvještaje te završni izvještaj projekta.
- Potrebno je pravilno dokumentirati sve troškove, priložiti račune i druge dokumente kao dokaz o potrošnji te se pridržavati rokova za predaju izvještaja.

Izmjene budžeta:

- U slučaju da se planirane aktivnosti ili troškovi mijenjaju tijekom provedbe projekta, potrebno je napraviti izmjene budžeta.
- Izmjene budžeta se najčešće rade u dogovoru s financijskim upraviteljem projekta ili nadležnim tijelom.
- Važno je napomenuti da se izmjene budžeta ne mogu raditi bez prethodnog odobrenja financijskog upravitelja projekta ili nadležnog tijela.
- Potrebno je dokumentirati sve izmjene budžeta i priložiti ih u izvještajima o potrošnji budžeta.
- Svaki poziv ima svoja pravila o dozvoljenim udjelima koje je moguće alocirati iz različitih elemenata projekta, nekad je to 10 %, nekad 20 % te je potrebno pažljivo

pročitati Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava kako bismo raspolagali s ispravnom informacijom.

U konačnici, pravilno praćenje potrošnje budžeta, izvještavanje o troškovima i pravovremene izmjene budžeta ključni su za uspješno provođenje projekta te za povrat sredstava uložениh u projekt.

Financijska dokazna dokumentacijama u projektima

Sva dokumentacija koja se koristi u pravdanju financijskih troškova mora biti precizna, potpuna i u skladu s propisima i smjericama EU-a. Potrebno je osigurati da se sva dokumentacija čuva i redovito ažurira kako bi se osiguralo da se troškovi mogu brzo i efikasno revidirati.

1. Plaće:

- Potpisan ugovor o radu između poslodavca i zaposlenika
- Obrazac JOPPD ili drugi službeni dokument o plaćenim doprinosima i porezu
- Bankovni izvadak kojim se dokazuje uplata plaće

2. Putni nalozi:

- Originalni putni nalog s potpisom odgovorne osobe i osobe koja putuje
- Dokumentacija koja potvrđuje svrhu putovanja (npr. poziv na konferenciju, program događaja, rezervacija hotela i avionske karte)
- Računi i bankovni izvodi koji potvrđuju plaćanje troškova putovanja (npr. troškovi za prijevoz, smještaj i hranu)

3. Honorari:

- Ugovor ili drugi dokument koji dokazuje dogovoreni iznos honorara i svrhu angažmana
- Obračun honorara
- Bankovni izvadak koji dokazuju plaćanje honorara

4. Usluge:

- Ugovor o usluzi ili drugi dokument koji dokazuje dogovoreni iznos i opis usluge
- Račun
- Bankovni izvadak koji dokazuje plaćanje za usluge

5. Oprema:

- Račun
- Bankovni izvadak koji dokazuje plaćanje
- Potvrda o primitku robe ili drugi dokument koji dokazuje da je oprema isporučena

6. Radovi:

- Ugovor o izvođenju radova ili drugi dokument koji dokazuje dogovoreni iznos i opis radova
- Račun ili privremene/okončane situacije po kojima se plaća
- Bankovni izvodi koji dokazuju plaćanje za radove
- Fotografije ili druge dokaze o provedenim radovima (ako se traže)

Važno je napomenuti da se specifična dokumentacija koja se traži može razlikovati od projekta do projekta, ovisno o vrsti projekta i pravilima financiranja. Potrebno je uvijek provjeriti specifične zahtjeve za financijskom dokaznom dokumentacijom prije početka projekta.

Detaljni primjeri dokazne dokumentacije

Plaće:

- Ugovor o radu
- Dodatak ugovoru o radu, ako postoji – prilažu se svi dodaci ugovora bez obzira kada su sklopljeni
- Evidencija radnog vremena – evidencija sadrži detaljno opisane poslove i vremensko trajanje poslova koji se odnose na projekt
- Dokazi poslova, npr. ispis telefonskih poziva, ispis mailova, zapisnici sastanaka
- Platna lista za svaki mjesec koji se odnosi na rad na projektu – platna lista mora biti potpisana od strane poslodavca
- JOPPD obrazac
- Bankovni izvadak

Putni troškovi:

- Putni nalog – ovjeren od strane ovlaštene osobe i potpisan od osobe koja putuje te likvidatora, obratiti pažnju da sve stavke putnog naloga koje trebaju biti ispunjene (datum, svrha putovanje, trajanje, izvješće s puta, obračun kilometraže, obračun dnevnica)

- Računi troškova koji su nastali na putu (cestarine, račun za benzin, ako se putuje službenim vozilom, vozne karte)
- Ostali računi koji mogu nastati na putovanju (smještaj, parkiranje, ručak/večera). U slučaju pokrivanja ostalih troškova na putovanju potrebno je obratiti pažnju na iznose dnevnica koji se smiju neoporezivo isplatiti.
- Fotografije i/ili potpisne liste kao dokaz putovanja
- Bankovni izvadak
- JOPPD obrazac

Honorari:

- Potpisan od strane naručitelja i izvoditelja ugovor o djelu, ugovor o autorskom djelu, ugovor o umjetničkom djelu ili studentski ugovor
- Obračun honorara (ili račun za studentski ugovor)
- Izvješće o radu potpisano od strane izvoditelja o izvršenom djelu
- Dokaz izvršenog djela u obliku prezentacije, teksta, dizajna, slike, fotografije
- JOPPD obrazac
- Bankovni izvod

Usluge:

- Potpisan ugovor o pružanju usluga od strane naručitelja i dobavljača
- Račun za izvršenu uslugu
- Dokaz izvršene usluge u obliku prezentacije, isporučevine (npr. dizajn materijala), fotografija
- Bankovni izvod

Oprema:

- Ponuda ili narudžbenica za opremu
- Račun
- Otpremnica ili dostavnica
- Fotografije opreme s oznakama vidljivosti (naljepnice)
- Fotografije aktivnosti u kojima se koristi oprema
- Bankovni izvod

Radovi:

- Ugovor o izvođenju radova ovjeren od strane naručitelja i izvođitelja (ugovor obavezno treba sadržavati troškovnik radova)
- Privremena situacija – u slučaju kompleksnih radova kada izvođenje traje više mjeseci
- Okončana situacija
- Izvješće nadzornog inženjera (stručni nadzor u nekim slučajevima manjih adaptacija nije zakonski obaveza, ali zbog ovjeravanja količina materijala preporučeno ga je angažirati je je on zakonski odgovoran za utrošene količine prilikom izvođenja radova)
- Fotografije izvedenog stanja
- Račun
- Bankovni izvadak

Ovaj popis nije konačan već predstavlja osnovnu dokaznu dokumentaciju. Nadležno tijelo će na početku provedbe projekta dati detaljnu uputu o dokaznoj dokumentaciji koju je potrebno poštivati.

*Autorica teksta:
Nikolina Bilić,
samostalna stručnjakinja
za pripremu i provedbu projekata*